

Lipsius, Justus

Iusti Lipsi[i] Epistolarum Selectarum Centuria Singularis Ad Germanos &
Gallos

Antverpiae 1605

4 Epist. 111#Beibd.7

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10352218-6

Copyright

Das Copyright für alle Webdokumente, insbesondere für Bilder, liegt bei der Bayerischen Staatsbibliothek. Eine Folgeverwertung von Webdokumenten ist nur mit Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek bzw. des Autors möglich. Externe Links auf die Angebote sind ausdrücklich erwünscht. Eine unautorisierte Übernahme ganzer Seiten oder ganzer Beiträge oder Beitragsteile ist dagegen nicht zulässig. Für nicht-kommerzielle Ausbildungszwecke können einzelne Materialien kopiert werden, solange eindeutig die Urheberschaft der Autoren bzw. der Bayerischen Staatsbibliothek kenntlich gemacht wird.

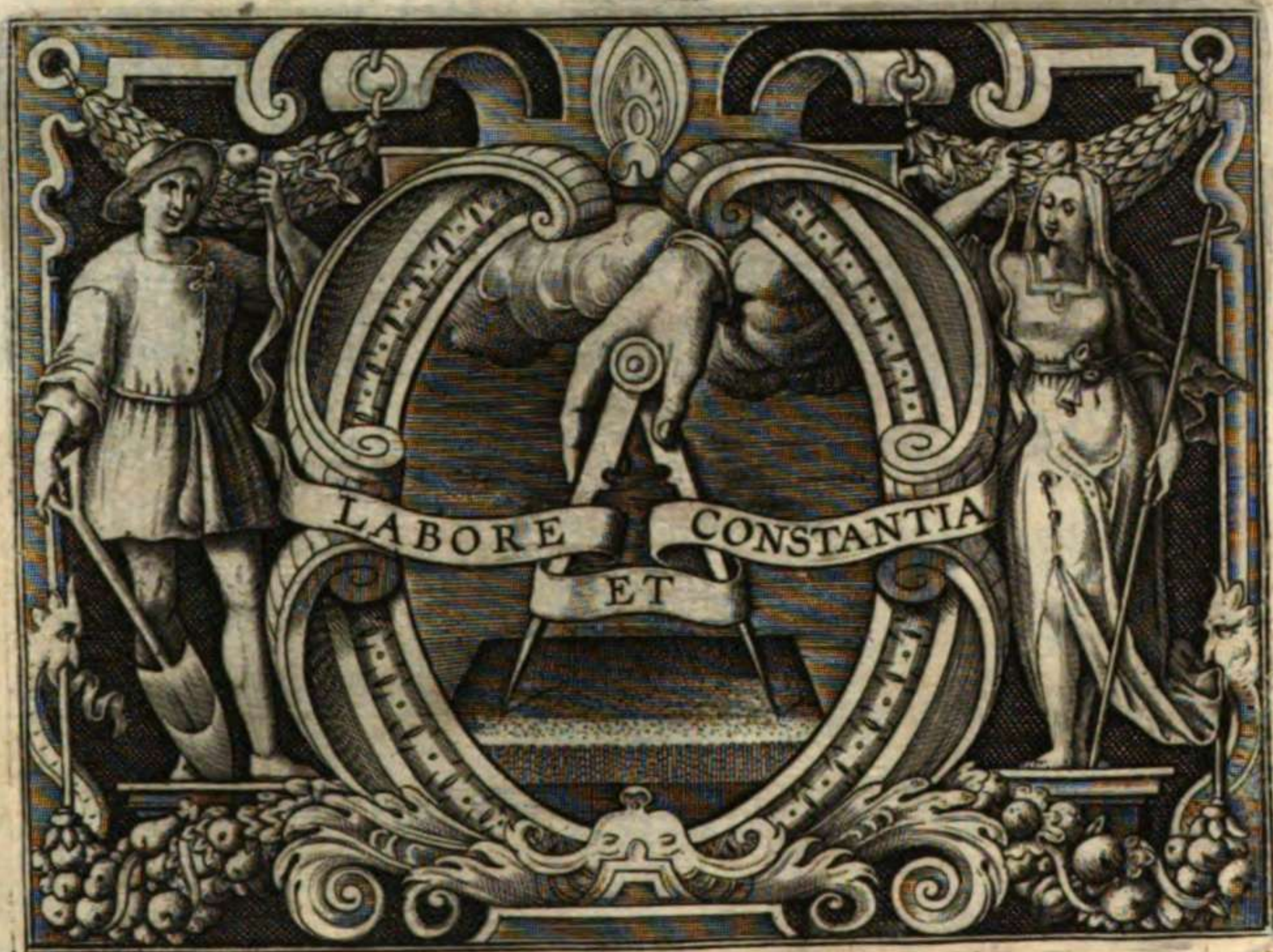
Eine Verwertung von urheberrechtlich geschützten Beiträgen und Abbildungen der auf den Servern der Bayerischen Staatsbibliothek befindlichen Daten, insbesondere durch Vervielfältigung oder Verbreitung, ist ohne vorherige schriftliche Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig und strafbar, soweit sich aus dem Urheberrechtsgesetz nichts anderes ergibt. Insbesondere ist eine Einspeicherung oder Verarbeitung in Daten systemen ohne Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig.

The Bayerische Staatsbibliothek (BSB) owns the copyright for all web documents, in particular for all images. Any further use of the web documents is subject to the approval of the Bayerische Staatsbibliothek and/or the author. External links to the offer of the BSB are expressly welcome. However, it is illegal to copy whole pages or complete articles or parts of articles without prior authorisation. Some individual materials may be copied for non-commercial educational purposes, provided that the authorship of the author(s) or of the Bayerische Staatsbibliothek is indicated unambiguously.

Unless provided otherwise by the copyright law, it is illegal and may be prosecuted as a punishable offence to use copyrighted articles and representations of the data stored on the servers of the Bayerische Staatsbibliothek, in particular by copying or disseminating them, without the prior written approval of the Bayerische Staatsbibliothek. It is in particular illegal to store or process any data in data systems without the approval of the Bayerische Staatsbibliothek.

IVSTI LIPSI
EPISTOLARVM
SELECTARVM
CENTVRIA
SINGVLARIS

Ad Germanos & Gallos.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Ioannem Moretum.

M. DC. V.

Cum Privilegiis Casareo & Regio.

ILL^{MO} ET REV^{MO} DOMINO
D. OCTAVIO
FRANGIPANO MYRTO
EPISCOPO TRICARICENSI,
NUNCIO APOSTOLICO
cum potestate LEGATI LATERALIS.

 ITTIMVS ad te exiguum munus, imò non mittimus, sed ipsum sponte ad te ibat. Ad GERMANOS ET GALLOS Epistolæ sunt: vtraque natio suum sibi patronum asserebat, & lucem hanc nominis præscribi adfectabat. Quis nescit in Germaniâ te per plures annos, nec vno sacrorum Principe, sacra & religionem direxisse, defendisse, propagasse? Idque eâ curâ, industriâ, & quæ propria tua laus est, prudentiâ: vt exemplum à nemine accepisse, posteris tradidisse, ab æquis peritisque arbitris iudicaris. Etsi arbitrio aut testimonio quid opus? res vociferatur, & Germaniæ ea pars confusa antè aut tenebrosa, statim vbi tuum illud lumen affulsit, mutata in melius, antiquam iam pietatem & felicitatem spondere sibi audet. O regio,

Rebus opima bonis, multâ munita virum vi:

fauemus, & tamen inuidemus : atque ecce ipsum illud fidus ad nos traximus, consilium & auxilium in rebus nostris turbatis dicam, an desperatis? Non hoc dicam, sub optimis Principibus, & talibus adiutoribus : age Ill^{me}, tu quoque naua operam, & Summi illius CLEMENTIS auspiciis, praua hæc & nouitia opinionum pelle, calamitatem & cladem non Belgicæ tantum, sed Europæ. Mone, doce, persuade : vis ingenij & oris adest : adest auctoritas simul & comitas, illa venerabilis, hæc amabilis : & nescio vtra efficacior ad mouendum & trahendum. Imò ista, me quidem iudice. quâ sic vteris, illâ saluâ, vt in omnium pectora te insinues, & gratiâ impetres, quod nec imperio alius cogat. Itaque virtutes tuas & inspicimus simul, & suspicimus ; & tamen accedimus, facili illâ humanitate inuitante : vt elogium hoc verè subsignem, neminem fuisse quem prouincia nostra magis reuerita sit, minùs verita : & quæ duplici isto affectu tota in te fertur Venerationis pariter & Amoris. Nolo secundâ oratione diutiùs hæc attollere : & fateor oneri me non subsistere : GALLI etiam ad se vocant, qui pariter nomen hoc tuæ gentis carum iamdiu & clarum habent. An non habeant, ab illo FABIO FRANGIPANO patruo tuo? viro, vt verbo dicam, omnibus virtutis & prudentiæ numeris absoluto. Qui *Calatinus* primò Episcopus, mox *Nazarenus*

Archiepiscopus, sextum legatus in Galliam, funestis illis & pæne exitialibus diffidiis, à *Pio Quinto*, *Gregorio Decimotertio*, & denique *Sixto Quinto* Pontificibus missus: in salutem florentissimi regni non operam & vires tantum, sed vitam contulit & impendit. Obiit enim in ipsâ eâ legatione: obiit? corpore quidem: sed nomine & claritudine æternum in eâ gente viuit. Hic te ita sibi sanguine proximum amabat & pectori induerat, vt laborum simul & virtutum, exque iis dignitatum, heredem destinaret: quod factum est, & velut facem ab eo acceptam in hoc Legationis laborioso, sed glorioso cursu, indefessus retines ac præfers. Vides Ill^{me} Domine quàm verè dixerim, fauēte, imò vocante vtrâque natione, tuū nomen huic opellæ inscribi. Vtinam operi possem dicere! nam hoc debebatur: sed vt benignitas tua communiter in omnes, priuatim in me est, & ab annis decem fuit, ab optimo maximoq. animo hoc etiam leue accipies, quid? confessoriam, non liberatorem tabellam. Deuincti meritis tuis omnes Belgæ, ego inter eos, sumus: & grates laudesque verbis dicere possumus, rebus factisque referre non est in nostrâ manu. Fatemur, consignamus: DEVSHOMINESQ. TESTES SVNTO: & ille tutorem se porro tuum ILLME & REV^{ME} DOMINE, isti fautores in æuum præstent. Louanij, III. Idus Febr. ∞. ICCCII.

AD LECTOREM.

Ides ad GERMANOS ET GALLOS CENTURIAM: sed vel duas potuisses. Quasdam enim epistolarum consilio, ut te non celem, differimus; quasdam præter animum, quæ nobis ignavis inuitisq; perierunt, aut certè sunt in manu eorum ad quos missæ. In memoriâ plures habeo, quas decebat inter alias, imò ante alias fortasse poni: quid facerem? perierunt ut dixi, meâ an alienâ negligentia, culpâ an casu, tamen perierunt. Moneo, ob amicos quosdam: quibus hoc, quantum est, honoris & amoris debebam, & animo dabam. Re non licuit: licebit, si exemplaria ad me mittere tanticensent. Quanquam & in Centuriis AD BELGAS intercurrunt etiam ad alias nationes: magisq; in MISCELLANEIS, quas dare nunc cœpi. Hæc scire te volui Lector, & saluere.

INDEX

I N D E X

E P I S T O L A R V M

C E N T V R I Æ

Ad Germanos & Gallos.

A DAMO Gallo Poppellio, Baroni Lobkovvitio xc- vij.	Leopolitano Dominico Baudio F.	xlv, lxxxij. lj.
Andrea Viritio lxj.	Florimundo Ramundo, Senatori	
Andrea, Episcopo Vratislaviensi, et c. viij, xij.	Regio	xxij, lxxxij.
Antonio Fabro Boderio, Legato	Francisco Aerssenio	lxij.
Regis Gallie lxiv, lxxvj, xc.	Francisco Leistingo	c.
Antonio Fabro I ^{to} lxxxix.	Francisco Pythæo I ^{to}	xcij.
B.	Frederico Morello	lxxvij.
Bartholomæo Buchouio, Pomera- no xcix.	Friderico Lindebruggio	lxx.
Bernardo Montgalliaro, Theolo- go & Ecclesiastæ eximio lxxxix.	Frontoni Ducao Presb. Soc. Jesu	xix.
Blasio Huetero, Principibus N.N.	G.	
à Secretis xxxvj.	Guilielmo Barclayo	lvj.
C.	H.	
Christophoro Harleo xvij.	Hadriano Turnebo Had. F.	xxxiv.
Claudio Boucaultio l, lvij.	Henrico Ranzouio, Vicario Regis	
Claudio Groullarto, Præsidi liij.	Dania ij.	
Consulibus & Senatui Imperialis opidi Francofurtensis lxvij.	Hermāno Comiti à Manderscheidt, et c. lxv.	
Cyrillo Magno Archimandritæ Alexādria & Exarcho lxxxiv.	Hieronymo Ferrerio V. N.	lxxxij.
D.	J.	
Davidi Hilcheno, Regi Polonia	Jacobo Augusto Thuano, Præsidi	
à Secretis xlv.	xxxv, xlix, lxxj, xcij.	
Demetrio Solikouio, Archiepiscopo	Iacobo Bongarsio	xxj.
	Iacobo Monauio	xv, xxxvij.
	Iano Grutero	vj.
	Jano Vovvereno	ij.
	Joanni Alnpeckio, civi Leopolita- no	

<i>no</i>	<i>lxxxv.</i>	<i>fidi</i>	<i>xlij, xcj.</i>
Ioanni Baruitio, Cafari à Confiliis		Nicolao Redingero	<i>xxxviiij.</i>
& Secretis	<i>xxix.</i>	Nicolao Rigaltio	<i>xcv.</i>
Ioanni Buchario, Theologo	<i>xxv.</i>	<i>P.</i>	
Ioanni Dyenbergio à Remen	<i>xcvi.</i>	Paullo Moræo	<i>xl, liiij.</i>
Ioanni ab Hollant	<i>xlviij.</i>	Petro Pythæo <i>J^{to}</i>	<i>xx</i>
Ioāni Ofleuio de Leuenhaim	<i>xxiiij.</i>	Philippo & Ferdinando vtrius-	
Iosepho Scaligero Iulij F.	<i>xvj,</i>	que Bauaria Principibus	<i>v.</i>
<i>xxiiij, xxviij, xxxij, lix, lxxx-</i>		Philippo Cospæano	<i>lxij.</i>
<i>vj.</i>		<i>R.</i>	
Isaaco Casaubono	<i>xlij, lxix, lxxiv.</i>	Renato Pincæo, Senatori Regio	
<i>L.</i>		<i>xliij.</i>	
Liuiino de Succà	<i>x.</i>	Richardo Baroni Starnbergio	<i>xj.</i>
Ludouico Svartzmaiero, Cafari à		Roberto Denyæo V.N.	<i>xcviij.</i>
Confiliis	<i>xxx.</i>	Rumoldo Mortierio	<i>xlviij.</i>
<i>M.</i>		<i>S.</i>	
Marco Velfero	<i>i, viij, xij, xiiij,</i>	Sebastiano Rolliardo <i>I^{to}</i>	<i>xlvi,</i>
<i>xviij, xxvj, xxxiiij, xxxix, liij,</i>		<i>lxvi, lxxv, lxxxviij, xciiij.</i>	
<i>lviij, lx, lxviij, lxxiiij, lxxxj.</i>		Simoni Toelmanno <i>I^{to}</i>	<i>ix.</i>
Mariæ Gornacensi	<i>xxviij.</i>	Stephano Pighio	<i>xxxj.</i>
Marquardo Frehero <i>I^{to}</i>	<i>iiij.</i>	<i>T.</i>	
Martino Delrio Presb. Soc. Iesû		Thomæ Mermanno, Medico &	
<i>lxxx, lxxxviij.</i>		Consiliario Ducis Bauariae	<i>lv,</i>
<i>N.</i>		<i>lxxviij.</i>	
Nicolao Brullario, Silerio, Præ-			

IUSTI LIPSI
EPISTOLARVM
CENTVRIA SINGVLARIS

Ad Germanos & Gallos.

EPISTOLA I.

Augustam.

I. LIPSIVS MARCO VELSERO S. D.

V VERÒ seriò me amas, qui è longinquis illis oris auram ad me mittis tui affectus, eamque in litteris etiamnunc calentem & spirantem. Quis ego sim, nisi redamem? non dicam humanioris viri nomine, sed nec hominis quidem dignus. Accedunt plura quæ inuitant, eruditio, cultus ingenij, & ea quæ vidi in tuis scriptis. Mi Marce, ne blandiamur inter nos: amo te, & dignus es amore. De libello ad me misso gratiam habeo. cœpi legere, non perlegi: ita hîc interpellamur amicorum salutationibus, colloquiis, conuiuialis, & quæ solennia esse scis in recenti aduentu. Vêni enim iamnunc Francofurtum, & valetudinis curandæ causâ in Germaniâ vestrâ, aut eius limite, paullisper commorabor. Tu utinam propior sis! profectò te viderem, & sermone atque ipso vultu hunc adfectum declararem, quem nunc scripto. Quis scit, an non aliquando fiet? Nunc salue, & Velleium nostrum à me accipe, quem iam vulgavi. Francofurti ad Mœnum. XVIII. Kal. Maias. ∞. Id. xci.

EPISTOLA II.

HENRICO RANZOVIO, *Vicario Regis Daniae* S. D.

LITTERAS tuas accepi, & mœstus legi, ob mœstitiam quâ tu affectus. Amisisse te optimum filium video, in magnâ
A indole

indole virtutum, & spe honorum: & in hac senili ætate tuâ, sentio quàm sit hoc grande vulnus. Reuerâ tecum doleo, & quod à me petis faciam, vt monumentum aliquod extet celebrandæ eius memorię, & leniendo dolori tuo. Profectò optima illa pietas siue gratitudo in defunctos, laudare & meminisse. Cœpi iam aliquid pangere, sed totus in curandâ valetudine sum per fontes istos Spadanos, quibus dies, imò septimanas aliquot iam vtor. Vbi illa paullo firmior (Deus, vt spero, dabit) hoc quoque, quod cœpi, dabo perfectum. Te interea oro atque hortor, ne luctu te abiicias, & memineris loci atque ordinis quem tenes; & quàm nihil à te geri dicive potest, quod non in voces atq; oculos incurrat aliorum. Præsta te dignum famâ illâ, quæ de prudentiâ tuâ & eruditione iamdiu sparfa. Præi exemplo patribus, quomodo orbitates & hæc vulnera ferenda sint, quæ infliguntur à diuinâ manu. Solari te nolui, & tamen solor. Quid enim queri aut dolere possumus, si hæc à Deo? Atqui esse ab illo, Christiani nos non scimus solum, sed cottidie profitemur. Imò rogamus eum etiam, *vt fiat voluntas eius*: facta est, feramus. Sed hæc in scriptum ipsum differamus. De me scito, non reuersurum in Batauiam, & iam petiisse missionem. Causa est valetudo; tum etiam adiunctæ aliæ, quas pro prudentiâ tuâ facile diuinabis. Nobis displicet, in bello aut partibus vtrâ esse. Itaque sumus nunc in agro Leodicensi, atq; in eâ liberâ ditione diutiùs subsistere meditabamur. Quid deinceps consilij capiam (probi semper apud probos:) ego te non celabo, quem verè amicum sensi, atque vt deinceps esse pergas, te, Vir Illustris, ex animo rogo. Aquis Spadanis. xviii. Kal. Iul. ∞. Io. Xci.

EPISTOLA III.

Hamburgum.

IANO WOWERENO S. D.

MI Iane, ego ad vos non reuertor. Doles & vultum contrahis? noli, valetudo sic postulat, quàm decretum mihi firmare (nisi Deus abnuat) aquis istis Spadanis. Eæ in Leodicensi tractu sunt, famâ inclytæ, & salutare iam multis. Tibi & tuis studiis ex animo faueo, adiutum etiam volo: & faciam, ubiubi occasio se dabit. Nunc *ὀλιγονταλέες, vt cum Homero hoc dicam,

milia & vxor, nullâ Suadâ in longinqua ea loca perducenda. Duo hæc nisi sint, inò alterum istud nisi sit, vtar hac inuitatione, & veniam ad condictum: saltem vt viderem, fruerer, gratias ore agerem, pro beneficentiâ hac rarâ, nec nostri æui. At tu, Germaniæ tuæ decus, nihilominus me tuum cense, si non vsu, tamen mancipio: sicut & fundum aliquem in peregrino solo possis, numquam à te visum. Sed an non videndum? ambigo: & motus aut inclinatio aliqua rerum (quæ apud nos in præcipiti) facile non mittant me ad vos, sed pellant. Ill^{me} & Reu^{me} Domine longum vale publico, cui natus es, bono. Leodici, Kal. Mart. ∞. Id. XCII.

EPISTOLA IX.

*Coloniæ.*SIMONI TOELMANNO I^{cto} S. D.

SVAVES mihi amicorum litteræ, sed eorum maximè (non nego) qui sunt è disciplinâ & velut sinu nostro. Natura hoc dedit, vt beneficia nostra amemus: tum utique magis, si grati sunt, in quos collata. Eum te esse scio & video, mi Toelmannæ: ita amanter, vel ardentè potius, scribis. Querelam tamen interponis, sed eam quoque ab affectu, quòd Coloniæ transiui, nec te vidi. Ita est, sed verbo tuo ipso me excusas: quia verè transiui, subsistendi nec copia nec causa fuit. Quòd si aliàs (& quis scit? nòdum enim sedem fixi) si, inquam, aliàs illac iter; ego te videbo, adsidebo, nec sermonibus solùm vestris, sed conuiuiis dabo. En, nòne satisfeci? utinam in aliâ parte epistolæ tuæ possim, quæ est de *Suetonio* publicando, & meis ad eum scriptorem Notis. Plures vellent, & egerunt mecum, fateor: quid si ego ipse velim ante omnes? Diu eum triuimus, docuimus, vt scis, in publico: nec mirum, si dixerim esse, quæ scribere aut commentari utiliter possim. Nec tamen faciam nunc quidem, mi Toelmannæ, nec debeo: quid ita? quia Læuinum Torrentium scire debes, amicum nostrum, iterum parare Commentarios suos, & correctiùs & vberiùs scriptos. Inò iam nunc credo excudi. Quid ergo? vis, concurrere me in eodem opere, & eodem tempore? Emulationem ea res habeat, & quantūvis amici simus, occultam offensiunculam aut morsum. Non ego fecero. & aliàs
spatia.

spatia in hoc vasto campo, per quæ industria nostra decurrat: si tamen valetudo, & hæ turbæ publicæ permittent. Illa anceps, fragilis; hæ magnæ, assiduæ, & quæ parum promittunt laxamenti. Si tamen; non cessabo, & aliis etiam me natum cogitabo. Vale. Leodici, postrid. Kal. Mart. ∞. IC. XCII.

Hartgerum dimisi cum eiusdem pænè argumenti litteris, sed & has submisi, si ille fortè tardiùs (nam circumagitur) ad vos veniret. Ipsum *Hartgerum* amo, iuuenem honestum, & talium amantem.

EPISTOLA X.

Coloniæ.

LIVINO DE SVCCA S. D.

QUOD bis in viam & discrimen te dederis, videndi mei causâ, atque id frustra; doleo tecum, mi optime Succa. Vides Deum nolle, & amorem affectumque tuum prorsus depurare velle, & ab omni externo aspectu aut specie, reuocare ad interna. Quid est, quod tu aut boni ametis in Lipsio? ea quæ videtis, etiam cum illum non videtis. Corpusculum hoc vile, fragile: in animo aliquid fortasse est, quod altum sit, sed ab alto. Amplius addo, si me videas, me & famam meam quæras. Nihil in nobis splendidum, nec in habitu, gestu, aut verbis, ad ambitionem huius æui. Quidquid sumus, introrsum sumus: excipio cum cathedram aut suggestum conscendi, illuc quoque externa aliqua Venus fortasse circumfunditur, & nobis adest. En, quàm simpliciter me tibi aperiâ, & (quod solari te possit) etiam absenti ostendam. Eâdem simplicitate accipe de scripto, quod editum in nos fremis & indignaris. At non ego. Quid mirer & indigner in re, quæ ab aliquot iam annis assidua; cum nihil magis crebrum inter litteratos, quàm digladiari & conuitiari? Quod malo more fit (fateor) & pessimo etiam publico litterarum. Quis eas amet, aut æstimet, quæ tales efficiunt sui cultores? Quanquam iniusta hæc culpatio sit, & pravi isti animi adferunt vitium, non ab iis trahunt. Atqui ego etiam in vitio, & in seculi mei culpâ, si respondeam, & lacessenti opponam arma. Modestè, inquires. Hoc ipsum pugnare erit, etiam si modestè: & nescio tamen an vlla res minùs admittat modum. Faciliùs compecco animum à pugnâ, quàm in pugnâ. Ergo ingenia ista liberè sic lasci-

lasciuiant? Quidni? donec ætas aut melior ratio ea domet. Scilicet ego frenum dabo aut sistam, si rescripsero: quin magis excitabo, & efficiam vt, velut missâ mappâ, in me currant. Non superbè, sed liberè dicam. caussa aliqua scribendi iis est, me rescribere, & in famam venire per nostram famam. Tamen purgare te, inquis, obiectorum criminum debeas. Feci in quibusdam, apud quosdam: sed per epistolas, & priuatim. E quibus tamen vna ad *Monauium* edita etiam est, vt audio: nec probo, aut lætor. Et quæ autem ista crimina sunt? *Vitulus* dicor aut *Sesquiasinus*. Deus bone adiuua! periculum est ne subitò, & quasi *Circæâ* virgâ, in illa muter. non ea vis verbis nostri *Westphali*, & quamquam in barbaris, non agnosco magicum murmur. Quid amplius? *Oldenburgum, nidulum* dixi. Quod mare me purget? Atqui ita olim patriam *Vlyssis* Cicero: nec opidulum, sed insula ea fuit. *Summatibus etiam duobus viris me prætuli*. Egone? Non, inquit, sed alius quispiam, qui in carmine ita de te scripsit. Ergo etiam alienorum verborum sententia, aut veritas, præstanda mihi est? Scilicet nescimus, & insolens est, præsertim in Germaniâ, immodicas illas laudatiunculas libris præfigi: quibus quàm delecter, ego & amici scimus; nec vnquam tale aliquid in nostris, nisi verecundiâ recusandi. Et quod tamen superbum illud dictum? *Me astrum esse, illos stellas*. Est sanè *Gygantæa* vox, & petit cælum. Sed ipse atque alij audiant. non ego astrum sum, nec quidem inter stellas: terram me esse scio, & siquid cælitus infusum nobis, minus opinione vestrâ est, qui fauetis. Sed talia sunt reliqua illuc crimina: nisi quod vnum non excuso, dictum alibi lasciuius aliquid, aut liberius, in eius gentem. Vtinam reuocare fas sit, atque etiam delere! Faciam, si viuo. Habes, mi *Succa*, longam, & pro animo tuo, epistolam; non meo sanè, qui vt in vitâ parcimoniam, sic in verbis amo. Vale. Louanij. v. Kal. Sept. ∞. Io. XCII.

EPISTOLA XI.

Viennam.

RICHARDO Baroni STARNBERGIO S. D.

VIENNAM has ad te misi, etsi incertus an ea te haberet. Sed vel in casum dare litteras malui, quàm me in silentij culpam: & addo ingratitude, quia cultum & officia eximia tuæ

in me benignitati fateor debere. Obliuiscar quis in me absens, & coram nuper Francofurti fueris? mei citius, & illius ingenij, quod ad humanitatem & gratitudinem Natura voluit propendere. Sum etiam nunc Leodici: & quò eam? Patria turbare pergit: nec ego quidem modum, imò vix spem video componendi. Bellum à nobis & in nostro solo geritur: sed consiliis & auxiliis qui immixti sunt, puto nec te ignorare. Omnes magnam rem, nec falsò, Belgicam putant. & vt Isthmus ille inter Ægæum & Ionium mare, etsi brevis, vetat vndas concurrere & misceri: sic mihi ista videtur, etsi haud maxima prouincia, magna imperia retinere & sistere, ne omnia peruadant & inundent. Tu me intelligis: & velim etiam in tuâ re audiendum. Sermone & scripto consulisti, de militiâ tuâ Gallicanâ: abnui, nec muto. Quid illinc petas? mercedulam? te indignum est, non eges. Honorem? vereor vt, qui eunt, huic litent. E peregrinatione fructum? vix ceperis hoc tempore, & tali vinculo, quod liberè te vagari non sinet. Aliàs Galliam videto, sed pacatam: hanc sic turbidam & calentem illi,

Quos calidus sanguis, vel rerum inscitia vexat.

Ecce ineam mentem, nec quibus ea tuta est, damnent. Apud vos etiam bella surgere audio, à potenti illo hoste: ad quæ (si pugnare omnino sedet) honestiùs sanè eas, & pro patriâ ac pietate palàm te impendas. Nec si tu ac tui velint, valdè equidem retentem. Sed tamen ætas tua, & nondum domus stabilis, magis in pacato manere suadeant, & artes illas colere, quæ in togâ & militiâ sint salutare. Fac, fac vt cœpisti, & iis imbutus patriam tuam & Cæsarem non manu tantùm, sed mente & consiliis iuua. Voueo, & me tibi deuoueo, Illustris Domine, clientem. Leodici, III. Kal. Octobr. ∞. ID. XCII.

EPISTOLA XII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

VENTISSE nre Louanium, etsi ex famâ scire te arbitror, debes tamen à me quoque, nisi parum diligens sum amicitiae institutæ cultor. Ea sedes me habet, inter medios bonos, palàm sensu bonum, vtinam & vitâ! Non sunt tranquillæ res, fateor,

ad priscum ritum : nec pietatem aut doctrinam aliam æstima,
quàm quæ sit antiqua. Galliam vestram, quæ lumina nuper ha-
buerit, vides : extincta pleraque sunt per hoc bellum, & noua
accendenda, quæ in orbe nostro, vt solent, luceant : hortor &
opto, te inter ea esse. Nam quid deest? interna & externa omnia
ad hanc spem adsunt, & manu te erigit & attollit ad hanc glo-
riam ipse pater, iam in summo. Utinam ne publica calamitas
modò obsit, quæ vestram & nostram Galliam atterit, sine mo-
do, sine fine! Quis enim exitus? Thebanum aliquod par, &
commorientium pugnam video : nisi subita aliqua pax partes
animosque iungat. Quod equidem sine numine fieri vix posse
puto : ita odia factionesque sunt, & obstinati multi, perdere aut
perire. Quorsum ista? læta aliqua maluissem, in hoc auspicio &
contestatione amicitiae : vix potest, cùm Galliam cogito, ama-
tam mihi semper, & amandam. Amici mihi in eâ gente, scio :
& tu deinceps inter eos esto, mi Harlæe, quem pro meâ parte
equidem amo. Louanij, III. Idus Sept. ∞. IC. XCIIII.

EPISTOLA XIX.

Musipontem.

FRONTONI DVCAEO Presb. Soc. Iesu S. D.

ANNVS se circumegit, cùm litteras tuas accepi, nec tu à me
responsum. Itane soleo? sic cultor esse officij? non soleo;
mi Fronto. Sed partim peregrinatiunculæ meæ, partim occupa-
tiunculæ, & in primis quòd nemo se offerret qui ferret, omisso-
rem fecerunt : quod ita nunc purgo, vt emendem. Grata mihi
tua scriptio : in quâ non beneuolum solùm te præbes, sed bene-
ficium etiam offers. Scribis habere te Chrysostomi quædam ad
ludos, vel quod magis puto in ludos Circenses, nō edita adhuc,
aut publicè visâ : missurum te, si velim. Non recuso, mi Fronto:

—* & γὰρ καλὸν αὐτῷ αὐτῷ δόσιν ἐστίν, quod ait ille. Sed tamen vt rem
tibi dicam, non animus, non tempora nobis nunc ad ludos: mi-
serie, calamitates, priuatim habent & publicè, & credo vos quo-
que iis non expertes. Magis haeco videre (quod alterum offers)
Iuliana illa poemata (Scaligerum scis me dicere) quæ vir ille par
antiquis scripsit religione antiquâ. Hanc mi Fronto amamus,
passi & passuri, si opus sit, pro eâ voces, calumnias, damna. Ah

vtinam

* nec enim
munus spre-
uisse deco-
rum est.

utinam Gallia vestra sit, quæ olim fuit! sedes pietatis, schola humanitatis, gemma & decus orbis terræ. Mutauit & decidit, & ut iterum mutet, & in gradum se reponat, eritne nobis videre? Equidem voueo, & illum, qui omnia potest, precor. Vale mi Fronto. Louanij, Nonis Mart. ∞. ID. XCIIII.

EPISTOLA XX.

Lutetiam.

PETRO PYTHŒO I^{CTO} S. D.

BIS ad me scriptum de studio in me tuo, & curâ. quid si non scriptum? tamen liqueat mihi mi Pythœe, qui te etsi incognitum noui. Te inquam internum, illud quo es, diuinam tuam partem. *Nescio quomodo inter se animorum lumina vident*, ait scriptor quispiam: & ego scio ita esse, & conspirare ac conuenire etiam absentes, quibus cognatio est aliqua cælestis. Certè consentimus in studio ad virtutem, ad scientiam: & iam olim hoc nos iunxit. Velut symmystæ quidam sumus, & libamus ad has aras: tu etiam litas. Sed qua de re, tuo nomine & iussu, ad me scriptum, respondi Thuano communi nostro, & apud eum videbis. De sensu meo dubitare non potes, quin vos amet, quin loca illa amet, ô viris magnis olim infessa. Sed res magna est, aduocationem peto, & finite deliberem. Louanij, postrid. Kalend. Nouemb. ∞. ID. XCIIII.

EPISTOLA XXI.

Lutetiam.

IACOBO BONGARSIO S. D.

AMICA, & planè tui pectoris, ô Bongarsi, epistola ad me venit. Inuitas, quò nec inuitandus sim, si tempora & non dicam pax, sed modica tranquillitas permittat. Quamdiu, & quoties, solem illum Europæ, regnorum regnum, animus mihi fuit videre? salutare & amplecti illustria illic lumina? Hactenus Fortuna mihi inuidit, mea non vestra, ut autumas: & carere hoc fructu, tum voluptate, meus dolor est & damnum. Vel nunc facito, inquires, cum sic vocaris. Subitò non potest, multa impediunt, & nos qui vxores & familiam habemus, cum sedem alibi fiximus, non ut Scythæ mouemur. Priuati aliquot aspectus, an
affe-

affectus, tenent: tum & publici, quod apud vos parum etiam serenauit. Quid si bella & arma, vis me inuolui? quis mei porro usus erit, nati & facti ad alias artes? Summa est, delibero: nec tu, si iudicium non affectum solum consulis, improbabis. Pro quo quidem affectu tam puro, tam veteri (scio & semper agnoscam) gratia tibi esto mi Bongarsi, & paria me facere scito. Louanij, postrid. Idus Nouemb. ∞. Id. xciiii.

EPISTOLA XXII. *Burdigalam.*

FLORIMUNDO RAEMUNDO, *Senatori Regio.*

HESTERNA vespere libri tui munus accepi; & legi statim, quod in eius fronte tua manu ad me prescripsisti. Agnosco affectum, video de me iudicium: illum amplector & repono; hoc verecunde amolior, & velim esse quem tu me facis. At ipsum etiam librum inspexi, & Capita aliquot libaui; quæ placere debent piis, & addo etiam eruditis viris, proposito, tractatione, & stilo. Propositum utile, tollere & expungere errores, qui in Religionis ignominiam irreperunt; tractatio, dispositione & ordine comoda; stilus, contra popularem errorem, populi, bene & iudicio à te electus. Nec nos refugimus talia vestra iam olim legere, satis gnari, bonam mentem in omni lingua promerere se & reuelare. Age mi Ræmunde, perge his atque aliis assertum ire piam & priscam veritatem; perge ipsum imperatorem militiæ nostræ, id est summum Pontificem, quem telis imò & machinis variè petunt. Nos sumus in tuis & Ecclesiæ castris, sub CRVCIS illo vexillo, quod descriptum & explicatum nuper à nobis, placuisse significas, & lætor. Quidni, in causâ pietatis? quæ mihi in oculis, fateor, cum illa scripsi. Vale V. Cl. Louanij, viii. Kal. Sept. ∞. Id. xciiii. Collegam tuum, iam olim mihi amicum, Petrum Brachium, velim meis verbis saluere.

EPISTOLA XXIII.

Pragam.

IOH. OSLEVIO *de Leuenerbaim* S. D.

QUOD coniunctionem meam appetis, mi Osleui, bonitate nature tue magis fieri existimo, quàm merito meo. Quid

enim in nobis (ex animo loquor) eximium? Voluntas fortasse aliqua & cupiditas ad scientiam & virtutem: sed quàm lento pede orbitam hanc presserim, ipse sentio, & quàm parum etiam promoueri in tot annorum conatu & motione. Cùm aliis de causis id fit, tum maximè valetudinis meæ vitio, quæ pondus affigit, & velut plumbum, alæ huic honestæ cupidinis, me extollenti. Patiendum est. & hoc saltem litteræ & philosophia me docuerunt, nosse humana, ferre, imò & aspernari. O ludum, ô theatrum, quidquid hoc viuere vocamus! & fateor tædere me spectaculi, nec inuitum auditurum signum, quo cœtus hic abeat & dissoluatur. Interea tibi, mi Osleui, pro affectu tuo in me gratia esto, sed & pro iudicio, quod honestissimum de me facis. Esse me talem non fateor, velle esse profiteor, & toto animo ac viribus hoc ago. Louanij, post. Kal. Mart. ∞. Id. xcvi.

EPISTOLA XXIV.

IOSEPHO SCALIGERO IULII F. S. D.

MEVUM istum videre te (nobis, heu, negatum) sine litteris meis nolui: ut per has interpretes te alloquerer, quoniam ore ad os non licet. An & licebit? turbæ è turbis, catenata bella, ætas & valetudo magis magisque inclinans, spem minuunt aut tollunt. Hæc eadem ardorem in studiis, & frigus aut ignavia mentem & stilum habet. POLIORCETICA breui ad te mittam non legenda tantum, sed censenda. Quæso, facito: te iudice placebit pænè ipsum damnari. Casauboni ad Suetonium vidi, eruditum opus. Adolescentem magni ingenij, & si viuit ac temperat, omnibus numeris perfectum. Louanij, xvii. Kalend. Iul. ∞. Id. xcvi.

EPISTOLA XXV.

IOANNI BVCHAERIO Theologo S. D.

EXHILARATVM me litteris tuis debeo fateri, etsi id verbum vix decore his temporibus vsurpem. Tamen & exhilaratum: ita gratus mihi accidit affectus & sensus de me tuus, quem vtrumque in litteris promissis. Vtrumque tibi à me reddi,
quid

quid reddi? datum iam olim esse, ex vero addo. Amaui te, ut
 primum vidi, & ex sermone, vultu, gestu * ἀφελές illud tuum & * simplex
 probum cognoui, & planè pro veteri cādore & niue Gallorum.
 Vbi nouelli isti sunt, morum virtutumque degeneres, * ποικι- * mente va-
 λομήται, δόλων ἄτοι, ut Homerus suum Vlysem describit: per * riam, fraudū
 quos Gallia non labi iam, sed ruere incepit? Sed præiuerat &
 æstimatio tui, concepta ex scriptis, quæ erudita & perpaucorum
 planè hominum vidi. Itaque, etiam in silentio mutuo, mu-
 tuum amasse nos, adfirmare tibi possum: & ut deinceps facia-
 mus, rogare. Fructum quidem illum præsentia, quem ais, frui
 nos vellem: sed quid sperem? tempestas etiam nunc imminet,
 & in æstatem minatur

* Δεινὴ μισγομένη ἀνέμων ἐλθοῦσα θυέλλα.

* Nimbus
 cum ventis
 mixtim tur-
 bantibus
 ingens.

Fœdera & coitiones has vides: quæ turbare tamen possunt, sed
 non mergere. & spes ea firma mihi manet: etsi Deo hæc per-
 mitto. Heu, quanta quies, illi se dare, ab eo pendere, decreta eius
 sine murmure exsequi & subire! Cottidie me sic assuefacio, nec
 sapientia solùm eò, sed necessitas impellit. Quot tela angoris aut
 metus excipienda sunt, nisi clypeo hoc munimur? Ecce iam
 nunc tristitia, dum hæc scribo, de copiis nostris, aut copiolis po-
 tiùs, ad Turnhoutum cæsis. Sed leue vulnus est, admonitio tan-
 tum, ut cautiùs in posterum agant, nec contemptu hostis pec-
 cent. Ego te vir eximie valere opto, & amantem me amare. Lo-
 uanij, vi. Kal. Febr. ∞. Id. xcviij.

EPISTOLA XXVI.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

AMOREM tuum, sed cum querelâ, in epistolâ Ortelij nostri
 vidi: quorum vtrumque me delectauit. Ille suauiter, hæc
 cum morfu & punctiunculâ aliquâ cessationis meæ: quam &
 ego, ut rem tibi dicam, accuso. Sed mi Velsere, quæ debeo &
 volo, haud vndique possum, in ætate hac & viribus labentibus,
 in occupatiunculis, quæ (ut ille ait)

— & caput, & circa saluunt latus.

Adest & publicus quidam mæror siue torpor, in his perpetuis
 nostris turbis; quibus ut non deiici, magnæ constantia est; ita

non affici, vix humanum. At nec publicè cessamus interea, ut vides, & pangimus assiduè aliquid, utinam tam utiliter quàm libenter. Toto animo huc nos damus, & iam nunc in manibus est POLYTICVM aliquid, quod videbis. Nam & istud argumentum iterum tangimus aut diffundimus, velificantes alienis iudiciis, quibus nec decorè repugnamus. Tum ad FACEM meam redeo, quam velim ante funebres meas faces cōcinnatam & accensam. Inscriptionem à Schotto nostro missam vidi, nec satis liquet cuius cooptationis aut collegij sit: dignioris quidem alicuius, quoniam viri principes etiam inserti. An sacerdotum aut Flaminum Augustalium? in quod primores ciuitatis ambitiosè venisse & adspirasse, non nescis. In decurias tamen distinctos, haud alibi legi, quod Iudicum, sed & aliorū erat. At ipse Schottus noster de his aliisque coràm fortasse aliquando, qui visurus te sperat, ut ipse pridem ad me scripsit. Utinam nobis peregrinationiunculæ copia! toto corpore tibi circumfunderer mi Vellere, quod animo nunc facio, & seriò ac semel amantem tui testor. Vale. Louanij, III. Nonas Febr. ∞. IO. XCVII.

EPISTOLA XXVII.

Bruxellam.

MARIAE GORNACENSI S. D.

REDIISSE te Antuerpiâ, & ex animi sententiâ rem conficisse, id gaudeo mea virgo & soror; non illud, te ad tuos tam citò redire. Tuos præsertim sic afflictos, & (vereor equidem) affligendos, ut nubes ista bellorum minatur, quæ impendet. Nam de pace aliquâ, mihi quidem exigua spes est; & vestri malo fato non nimis inclinant. Sed nimirum hæc sunt, quæ robur animi & Constantia vincit; hæc, in quæ Sapientia nos armat, cuius studium (ô raram tuam laudem!) in hoc sexu profiteris. Perge virgo, & viris præi, & duc ad illum collem

Despicere unde queant alios, passimque videre

Errare, atque viam palantes quærere veri.

Habes comites in hac viâ, apud quos diuersaris, quos benignos in te esse, ita mihi gratum, ut si in me essent. Salutabis à me vtrumque, & (quod polliceris) ante discessum etiam scribes de tuis omnibus rebus, imò & siquid de publicis, miscebis. Vale. Louanij, III. Non. Maias. ∞. IO. XCVI I.

EPI-

EPISTOLA XXVIII.

I O S. SCALIGERO IULII F. S. D.

ABIT iste ad te, & vult commendari. Ecce breuiter & verè. Amat litteras, vt qui maximè; amat te, vt in iis maximum. Inspice & nosce, redamabis. Louanij. vi. Idus Sextiles. ∞. IO. XCVII.

EPISTOLA XXIX.

Pragam.

IOHANNI BARVITIO, *Cæsari à Consiliis & Secretis*, S.D.

VETVS & noua mihi caussa ad te scribendi; illa, à cultu virtutum tuarum, itemq; à beneficio quod à Cæsare, sed non sine te, accepi: ista, à consilio quod in vitæ genere iam recenter cepisti. Cogitas enim matrimonium, aut potius iam cogitaueris, cùm hæc ad te venient: atque eam ob rem non potui quin & animo gauderem, & stilo tibi, cùm voce non datur, gratularer. *Feliciter*, ô Baruiti, *Feliciter*: & toto pectore hoc acclamo. Tu quoque electione tuâ & prouidentia fecisti, vt omnes meritò hoc speremus. Vidisti animi tui oculis nympham in his longinquis locis, sed electam forma, moribus, virtutibus, mihi crede: & vno verbo, coniunctione tuâ dignam. Scribo fidentiùs, quia videre & nosse mihi ipsam datum est: cùm Præsidi Richardoto eius auunculo & velut patri, nobis amico & patrono, non semel adessem. Enimuerò ipsi tibi que gratulor: & illud apprecor, quod vterque vestrùm tacitè aut palàm vouet, liberos è tali consortio & stirpem. Sit Baruitius post te & ex te alius, qui patrem puer iuuenisq; delectet, aut foueat; qui vir Cæsarem & Rempublicam consilio iuuet, aut firmet. Erit, erit spero, & numen supremum apprecor: itemque concors & alterno amore matrimonium, eximium interhumana bona. Vale Ampliss^{me} Domine, & Lipsium scire, & ideò æstimare virtutes dotesque tuas, scito. Louanij, vi. Kal. Sext. ∞. IO. XCVII.

EPISTOLA XXX.

Pragam.

LYDOVICO SWARTZMAIERO, *Cæsari à Consiliis*.

EPISTOLAM tuam optimi animi in me testem accepi, & animo hoc ipso exosculatum esse quidni fatebor? Suaue in

diffitis iis locis me aut mea nosci : quid probari, & amari? quid à viris etiam dignitate & prudentiâ primis? Suaue est, iterum dico : & excitat me non in iactantiam aut vanitatem (absit) sed in fiduciam & constantiam, atque ut in iis perseuerem, per quæ probari me illis video, quos proximi à Deo & rerum domini probant. Nam & Wolfgangum Fremonium, illustrem virum, focerum tuum, focium in hoc affectu vel iudicio asseris : quem successisse in locum veteris amici mei Iacobi Curtij gaudeo, præsertim cum hoc elogio virtutum, quas publica fama ei donat. Felix Germania, felix Cæsar talibus ministris! & eget profectò in his ciuilibus externisque turbis, quibus magnum illud Imperij corpus variè concutitur aut tentatur. Nam & barbarus ille hostis iterum assultat: non metuendus, si cōiunctio animorum & virium sit : si etiam nos pacati, qui velut venenum hoc dissidiorum spargimus in viciniam nostram. O miseri Belgæ, quot non dicam annis, sed lustris iam, pessimis internisq; bellis iactamur! & quorum pessima etiam causa. Sed quid huc eo? nimirum ut quibus parte aliquâ corporis dolet, etiam ignari manum illuc habent : sic nos linguam in afflictione. Quam ad te iterum verto, & gratias pro affectu sic aperto habeo : eundem repono, & cultum etiam tibi ac Fremonio adiungo. Lo-
uanij, VI. Kal. Sextil. ∞. IO. xcvii.

EPISTOLA XXXI. *Coloniæ Traianæ.*

STEPHANO PIGHIO S. D.

VIDI, mi Pighi, præloquium tuum in VI. Annalium, & id mei alloquium : in quâ re & facto tuo si gauisus sum, noli quærere : ego tibi adfirmo, nihil suauius pænè in hac vitâ accidisse. Quid ita? quâne ambio hæc talia? quia * φιλοτιμία cor hoc obsidet? non ita est, fateor : nec communes aut populares laudes, sed nec iudicia, valde moror ; à Pighio tamen aliquo amari, æstimari, laudari, id cupio (candidè dicam) æstimo, amo. Mihi verò & hoc gratum, à tanto silentio & disiunctione item diuturnâ, spirare tamen & viuere in te amorem : quem si ego pectore isto vnquam exui, tum me vitâ exuat ipse Deus. Itaque nunc quidem grates tibi gratias dico habeoque, pro hoc affectu
& iu-

* ambitio.

& iudicio: & de me quid reponam? nisi me & mea tua esse, non isto nouitio & aulæ more, sed prisco illo & Saturnio, cùm disfidium adhuc non erat cordis & linguæ. Vulgavi nuper MILITARIA & MECHANICA, quæ non vidisse te solùm vellem, sed censuisse. Proh Deum immortalem, quàm mihi & volupe, & fructuosum sit, hoc tempore, Pighio meo posse frui, illum adire in scriptiunculis nostris, & consulere? qui, vt cum Homero dicam, — * *παντ' ἐφύλασσε νόου πολυιδρεΐησιν*. Sed optabile hoc, non sperabile: illud magis & voueri & effici potest, vt saltem videamus inter nos ante fati nigrum diem, & ego senile tuum pectus caputque amplectar, & tu mirere & videas incipientes item meos canos. Hoc, inquam, non despero: si Deus laxationem aliquam & quietem à bellis miseris Belgis det. quod eum rogo, & te mi Pighi, diu viuere & vigere in hac ætate, quâ robur animi & ingenij cum miraculo prodis. Louanij, Nonis Sextilibus, ∞. ID. XC VII.

*omnia obseruauit
mentis multa scientiâ.

Ista scripseram: *ζητημάτιον* est, quod subiungam. Notabilis res in historiâ, discessus Pompei ab Vrbe: & qui notarunt, videntur aberrasse. Plutarchus, vbi de Mundenſi pugnâ: *τὴν μάχην ἐνίκησε (Καῖσαρ) τῇ τῆς Διονυσίων ἑορτῇ, καὶ ἣν λέγεται καὶ Πομπηϊα*. *Μάγνος δὲ πρὸς πόλεμον ἐξελθεῖν: Pugnam hanc Cæsar pugnavit et vicit, ipsis Liberalibus, quo item die dicitur Pompeius Magnus ad bellum vrbe egressus.* Notat tristem, & à fato, concursum. quòd eodem die filij victi, quo pater Urbem, & eum fortuna, reliquit. Orosius consentit: *Et quidem eo die bellum hoc actum est, quo Pompeius pater ab Vrbe bellum gesturus aufugerat.* Quando igitur hæc Liberalia? sic enim rectiùs ego, quàm interpretes qui *Διονύσια*, Saturnalia vertit. Mecum certè Hirtius, aut quis alius, in hac pugnâ: *Ipsis Liberalibus fusi fugatique sunt hostes.* Sed quando, inquam, Liberalia? in decimum sextum Kal. Apriles Kalendarium marmoreum vetus confert: & ex eodem Hirtij diario, circa hoc tempus rem gestam liquebit. At si hæc vera, quomodo de Pompeij fugâ verum? quam Cæsar's tota narratio, lib. I I I. ostendit ab initio anni statim fuisse? *Ipsis Kalendis Januarij, inquit, ceptum agi de provinciis: & mox, ante VII. Idus peractum.* Ipse deinde sine morâ Ariminum: & Consules ac Pompeius in fugam. Quid Cicero ad Atticum, qui harum rerum velut ephemeridem

dem conscripsit? Vide plusculas eius epistolas lib. VII. omnes euincunt hanc fugam valdè maturiorem fuisse. Ecce vnâ scribit: *Vidi hominem* (Pompeium) *XIIII. Kal. Februarias*, plenum formidinis. Et vbi vidisti? in Campaniâ, vbi ipse tunc erat. Aliâ deinde palàm & signanter: *Pompeium Brundisij conscendisse naues, & reliquisse Italiam*, *quarto Kal. Martias*. Si tunc Italiam, quanto citius Romam? Neque Ciceroni hæc ignota aut incerta esse potuerunt. De die olim Liberalium ambigere incipiebam, & an nō aliter ante digestos Fastos Iulianos: sed detraxit hoc pallium ille Hirtius, qui pluribus diebus ante Mundensem pugnâ, opidum quoddam à Cæsare captum scribit, *vndecimo Kal. Martias*. Igitur post id tempus Liberalia, de quibus illi sermo. Ego hæreo. iuuas me Pighi? quod * Latinè audis, à me cape.

* Id est,
Coronam.

EPISTOLA XXXII.

IOSEPHO SCALIGERO IULII F. S. D.

EN tibi ADMIRANDA nostra, mi Scaliger, heu quàm diuersum à tuo munus! Tua verè talia sunt, nostra titulum habent, quo tamen apud populū fas sit vti. Populum, inquam, quid enim negem? vobis paucis vix hæc sunt scripta. Si legis, beneficium est; si censes, voti summa. Atque vt censeas, & meâ causâ id velis, rogo. O quàm sæpè mihi in mente inuidere istis, quibus coràm consilio, iudicio, doctrinâ tuâ fas vti! & in eorum scriptis vestigia notamus maioris cuiusdam pedis. Nobis non hoc, non proximum datum: * *μονάμπνηες πῶλοι* sumus, vt ait ille, & soli peragimus hunc cursum. At tu salue tibi, aliis, atq; etiam nobis. Louanij, VI. Kal. Apriles. ∞. IO. XCVIII.

* singulares
equi.

EPISTOLA XXXIII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

SE M E L excusaui silentium meum mi Velsere, & affectum affirmaui, quem scire debes augere in dies & calere. Amor tuus in me hoc facit, quem magis magisque exferis: faciunt & merita tua ac beneficia plura in rem litterariam & communem. Addo virtutem & probitatem, omnium ore laudatam. Sed
omit-

omittamus ista, quæ tamen à Lipsio, non ab amico dicuntur: vtinam tam fideliter tu miratus fueris mea ADMIRANDA! Sed Schotti nostri affectus primùm ipsi, deinde tibi imposuit: at mihi crede, haud multa in eo opere vobis doctioribus probanda, præter ordinem aliquem & argumentum ipsum, cui non humaniori gratum? Res tibi dicet, me in meis vera dicere, & mox videbis. Nam habebis certè inter primos, tu me seriò inter tuos. Louanij, III. Idus Feb. ∞. IC. XCVIII.

EPISTOLA XXXIV. *Lutetiam.*

HADR. TURNERO HADR. F. S. D.

EXCITOR haud inuitus, ad tibi scribendum, ab illo, qui iuari se commendatione meâ apud te censet. Quid animi tui in me sit, firmiter nescio; quid mei in te, scio, optimi, & qualem (vt verbo dicam) in parentem tuum, illud Gallia decus, habui semper. Viuit amor in mortuum, & virtutes eius conciliauerant: viuit in te viuum, & amor tuus in epistolâ olim expressus conciliauerat, vides quàm acrem? etiam nunc calet. Etsi tempora hæc infausta triplici Gallia, commercia illa sermonis, sed & aspectus (nam & videre ac videri statueram) abstulerunt: sed animos diuellere non vis, nō hostilitas potest, fidei illo adamantæ colligatos. Hæc duo dicta volui: illum fauore tuo dignū esse, quem ex testimonio meo nosces; me amore mutuo, quem constanter sic seruo. Louanij, postrid. Kal. Apr. ∞. IC. XCVIII.

EPISTOLA XXXV. *Lutetiam.*IACOBO AVG. THVANO, *Præsidi*, S. D.

VIR nobilissime, iamdiu factum, cū ad te nihil dedi: quid causæ? quam non dicens dixerim, disiunctio hæc & dissidium publicū, per quod priuati nostri sermones malignitate aliquâ interpretantium parū tuti. At nunc & pacis benignior spes affulsit, & res (spero & opto) breui erit. enimuero iungi & coire hos reges, vt meum iudicium est, sit ex regnorum, & ipsorum item, usu. Sed publica valeant. si tu, gaudeo; magis, si me amas. Quod si facis, hunc quoque commendatum tibi cense, qui amari apud nos, spero & apud vos, præbuit se dignum. Louanij, posttr. Nonas Aprileis. ∞. IC. XCVIII.

EPISTOLA XXXVI.

BLASIO HVETERO, *Principp. N. N. à Secretis.*

EGO verò vt litteras tuas accepi, paravi me ad parendum. An aliter possem in voluntate, id est præcepto, Principum? Itaque inspexi, collegi, descripsi: & hîc habes. Tabulam aliquam depingi significas, in quâ *Leopoldus* Dux Austriæ argumentum sit, & insigne eius factum in Ptolemaide nobis afferendâ. Vis vt locum, rem, & quidquid circumstat, aperiam ac stilo delineem: vt penicillo deinde possit Principalis ille pictor. Vide igitur, lege, explica: & à te, siquid opus, adde. *Ptolemais* Syriæ opidum, olim nobile, eâ eius parte quæ *Phœnice* est dicta. Nomen à conditore Ptolomæo, Ægypti rege habuit: etsi aliud etiam *Aconis*, vel postea *Aca*, item, vt volunt, à priore conditore. Hodie in ruinis quæritur: sed errant qui cum *Joppe* confundunt, inter eos Nicetas Choniates. Mare adiacet in promontorio, quod Occidentem adspicit; à tergo & Oriente est terra Galilæa; ad Austrum torrentem *Chison*, & ultra eum montem *Carmelum* habet, qui distat ferè quattuor leucarum interuallo; à Septentrione, nobilis illa *Tyrus* adiacet, item ad mare. Opidum olim triangulâ ferè formâ, cuius duæ partes mari alluerentur, tertia terrain tangeret, fertilem, felicem, hortis vineisque distinctam. Duas leucas in diametro habuisse, alibi amplius, auctor mihi *Bernardus Breidenbachius*, qui proavorum ævo lustravit. En, locum habes: de re & facto, sic fuit. Ea vrbs cum reliquâ ferè Syriâ, Christianis accesserat, felici & æternum gloriosâ illâ expeditione, cui præfuit *Godefridus Bullionæus*. Retenta est *nonaginta* paullò minus annos: cum dissidio & æmulatione, in se magis nostri, quàm in hostem versi, & hanc & statim ipsa *Hierosolyma* amiserunt. Is fuit annus ∞ . C. LXXXVII. Auctor cladis *Saladinus*, Sarracenorum Princeps, acer animi & militiæ: & facta sine obnoxio affectu si videas, cum quouis magnorum Imperatorum comparandus. Sed pulsi igitur nostri vrbe sacrâ, cumque iis infelix rex *Guido*, *Tyrum* diuerterunt: quæ sola provinciarum urbiumque reliqua, & portu ac situ opportuna, spem recuperandi fouebat. Nam *Tripolis* infido, vt fertur, Dynastâ, iam tunc nutabat, & ad victores inclinabat. Itaque *Tyrum* co-

actæ & collectæ reliquiæ, & crescebat quotidie manus: cùm tristia & inopinata hæc euenta ex Europâ, pietate & indignitate, nobiles quosq; animos excitarent. Eminuit inter eos *Guilielmi* regis Siculi opera, qui statim XI. naues viris, armis, comineatu instructas, ad mare tenendum & Tyrum, misit. Venit eodem *Conradus* Marchio Monferratenfis, propriâ etiam pietate motus, quia pater eius *Bonifacius*, captus apud hostes tenebatur. Affluxere & alij è Galliâ, è Belgicâ: atque inter eos *Iacobus Aueniensis*, Brabantia Ducis Mariscallus, toto hoc bello clarâ operâ & virtute. Sed & Veneti ac Pisani adfuere: iamque visæ vires ad inuadendum, & placuit *Guidoni* regi (is Hierosolyma tenebat, & nunc titulum) Templariis, aliisque locorum peritis, *Ptolemaida* ante omnia eripere hosti. Obsessa igitur est: & Pisani ac Veneti à mari curabant, à terrâ alij: qui duplici vallo ac fossâ se munierunt, duabus portis relictis ad excurrendum. Hanc curam & cautionem dabat hostis Saladinus, qui aduenerat, & totam Orientis barbariam in nos trahebat. Castra habebat in vicino monte, & grauitè nostros premebat: quibus omnis comineatum spes in solo mari erat. Aduenere per hos dies & Teutonici, interque eos *Leopoldus* Dux Austriae, cum pluribus Episcopis ac nobilibus: inter quos & *Lantgranium* (sine aliâ additione) Annales quidam ponunt. *Henricus* item Comes Campaniæ; & è toto Christiano orbe: adeo ut iam supra centum milia in piorum exercitu essent. Trahebatur tamen obsidio, quia & validum in vrbe præsidium; & prouisi comineatus; & hostis, captato vento, mari inferebat. Nec naues nostræ vetare poterant. Machine structæ, & turres erectæ (pro more eius æui) ad inuadendum: sed ignis in eas immissus deleuerat; & hostis Saladinus, quoties nostri inuadere conarentur, signo per fumum à suis dato, aderat, & à tergo vicissim inuadebat. Tracta igitur in biennium obsidio. cùm ecce & duo reges adueniant, *Philippus* Gallorum, & Anglorum *Richardus*. Ille prior circa mensem Iunium: iste in cursu tempestate Cyprum tenuit, & Græcis obiter eripuit. ac cùm *Ptolemaida* iam veniret, nauim grandem onustam milite & comineatibus, alioque apparatu, quæ ad hostilem urbem ibat, oppugnauit: & fortiter resistentem, missis occultè vrinatoribus perforauit, & in oculis hostiū depressit.

Merſi in eâ mille trecenti, viui à noſtris ſeruati ad ducentos. Circa medium Iunij rex ille appulit: quē magnis lætitię ſignis, ſonitu tympanorum ac tubarum noſtri exceperunt, datâ ei firmiſſimâ caſtrorum parte, in qua caſtellum inſtar arcis emunitum erat. In tertium annum iam obſidio traxerat: placuit totis viribus aggredi. tormenta machinæque admotæ, & præſertim *Petrariæ*, quæ magnis lapidibus iactis & muros turreſque frangerent, & domos ſupernè diruerent, & nihil vſquam tuti in vrbe paterentur. Feſſi malis tandem opidani, aut vi expugnantur (vt quidam tradunt) aut vt plures, vrbe conditionibus dedunt: ſalutem pacti, ſi quindecim millia captiuorum Saladinus redderet, itemque Salutarem crucein in prælio amiſſam, & pecuniæ magnam vim. Negant pacta ſeruata: eoque Præſidiarios omnes ad duo millia & ſexcentos interfectos. Is finis obſidioni fuit: & recepta vrbs quinto Idus Iulij, .c. xcj. anno, poſtquam à Saladino capta fuerat, quarto. Quis ordo in caſtris, apud *Matthæum Parys* Anglicanum ſcriptorem diſtinctè ſcriptum: ſed nescio an ſatis verè, & nomina deprauat aut confundit: tu, ſi videtur, vide. Atque hæc ita in obſidione communiter geſta: de noſtro nūc *Leopoldo*, quid didicerim, habe. Eximiam aliquam eius operam fuiſſe, auctores mei ſignificant: qui & turrim cum Germanis ſuis cepiſſe produnt, atque illiſc militaria ſua vexilla defixiſſe. Diſplicuit id ingreſſo regi Richardo, qui ſuum vnus decus captæ vrbs voluit: ideoque & vexilla ea ignominioſè detrahi iuſſit, & in terram abiecta calcari. Non impunè. cū poſtea per Germaniam rediens, in famulari habitu, agnitus captusque à Leopoldo, nec niſi grandi pecuniâ datâ promiſſaque dimiſſus eſt. Hæc ita conſenſu ferè prodita. illud ſingulare eſt, quod Cuſpinianus ex Auentino, & Epifcopo aliquo, cuius ſcripta nondū vulgata, prodidit: Leopoldum illum muros Aconis ſuperaiſſe, albo paludamento indutum. quod totum hoſtili mox ſanguine tinctum apparuit, eâ parte demptâ, quæ balthæo tegebatur. Inde factum, inquit, vt area rubicans, cum ſcſciâ ſive ſegnēto albo median dirimente, inſigne deinceps *Auſtriis* eſſet: idque permiſſu vel indultu *Henrici vi. tum Imperatoris*. Nobile factum, fateor, & fauemus: vix Laziſ, qui cauſſam inſignium aliò rettulit, & ait, *Auſtraſiæ*, ſive *Lotharici regni* iam olim hæc fuiſſe: quo labente, *Auſtriæ Duces*,

qui ab iis orti, retinuisse, sicut & Comites Louanienses. Vera sunt, & Lotharia & Louanium etiam hodie insignia hæc prætendunt. Est & tertia sententia, qui fertilem & alibi rubentem terram Austriam significari iis volunt, eamque Danubio medio albicante sectâ. In caligine ferè istæ origines. ego non absurdè censeam, auctorem primum, colore eo duplici belli & pacis, significatum voluisse, BELLO ET PACE se præstare. Vt cumque ista se habent, de *Leopoldo* non ambiges quæ in huic bello, & hoc tem-

pore, interfuerit: quem alij *Austriæ*, alij *Orientalis Ducem* appellant: & malè *Gulielmus Neubrigensis*, *Humboldum* indigetauit. Fuit secundus Austriæ Dux (antea *Marchiones* erant) nominis tamen eius sextus: quæ in Genealogicis quibusdâ scriptoribus hodie perperam editur *Ludovicus*. Obiit lapsu equi, non diu à reditu, anno .C. XCIII. Fuit & alia expeditio sub id tempus, anno .C. XCV. cui cum Germaniæ proceribus *Fridericus* Dux Orientalis interfuit, filius iam defuncti *Leopoldi*: atque ipse in bello eo periit, fratre *Leopoldo VII.* successore. Quem ipsum tradunt, loca sacra anno .CC. XVII. cum *Andræa* rege Hungariæ iuisse, & in *Damiatâ* (*Mendesium* antiquorum putatur) capiendâ strenuam operam nauasse. Hæc addere libuit, confusio- ni vitandæ: tum & gloriæ Austriorum, qui sic ordine sese pietati & bello sacro impenderunt. Parui, Vir Nob. & Mag^{ce}, mandato Principis, pro meâ copiâ: parebo semper, quamdiu vita erit. Louanij, xv. Kal. Maijas. .C. XCVIII.

*Idè etiam
antea, anno
.C. LXXX.
II. ut An-
nal. Austr.
tradunt.

EPISTOLA XXXVII. *Vratislaviæ.*

IACOBO MONAVIO.

EPISTOLA tua, quæ tota de Redingero erat, effecit vt ipse ad eum scriberem, & maximè ob schedulam eius inclusam: quæ sanè affectum spirat, & animi quoque egregiû cultum. Amo corde vos tales: & vnum dolet, non vicinos magis esse. *Ortelius* noster (quod haud libens nuncio) lêto morbo distinctur, & vereor vt fatali. Nam medici aquam intercutem autumant esse. Me quoque valdè abiecit morbus, qui initio Aprilis inuasit, & totum mensem habuit: neque nunc vires recepi seriò, & nescio quid etiâ vereor à tabe. vereor? rescribo hoc verbum,

suspicio volui dicere: nec sanè in metu sum eorum, quæ ex decreto Deus imminittit. Sequor benignum illum parentem, & quidni cùm propiùs ad se vocat? Tu vale mi Monau, & plura à firmiore expecta: quod idem apud Redingerum excusa. Louanij, xv. Kal. Iun. ∞. IO. xcviii.

EPISTOLA XXXVIII. *Uratiflauiam.*

NICOLAO REDINGERO.

DE me scripsisti ad Monauium nostrum, ego ad me interpretatus sum, & vides me respondere. Quid respondere? amore primùm tam insignito amor tuo; deinde & verbis, quæ internum illum exprimant, & in parte tibi fistant. Totum, vix potest. Nam duplex mihi in te amor est, alter vetus & à fratre tuo, olim meo, Thomâ Redingero, quasi hereditate in te derivatus: quem cùm & coluerim seriò & amauerim, certè etiam te debeo non sanguine solùm, sed magnitudine animi & honestissimarum rerum artiumq. studio, verè & germanè fratrem. Sed hic nouus, qui ipsum te causam habet, non nego, præponderat. cùm sciam ea in te esse, quæ bonos omnes elegantesq. alliciant, detineant, vinciant; & vno verbo, ament te etiam si non amentur. Quid igitur me oportet, quem vltro tu aduocas? verecundè fateor, sed hoc magis attrahis: vt vanos istos amantes

—— *proditor intimo*

Gratus puella risus ab angulo.

Extra iocum, & ex ipso pectore, carum mihi est haberi inter tuos caros: atque ego si clausum antea affectum meum habui, viâ factâ, magis nunc aperiam, & vt ignis per obstantia eluctatus, clariore flammâ emicabit. Hæc sit prima scriptio, & quasi confederatio amicitiae: si restipularis & inuicem dextram porrigis, comineabunt sæpiùs litterarum hæc alloquia, & sæpissimè cogitatio^{ne}, ac mente, quem in mente habeo, videbo, ad-sistam, tangam. Vale vir Nob. & Cl. Louanij, xv. Kalen. Iun. ∞. IO. xcviii.

EPISTOLA XXXIX. *Augustam.*

MARCO VELSERO S. D.

INVALET VDO me tenet iam decem dierum, & ea grauior, vt vetet scribere aut serium aliud vsurpare. Tribus verbis tamen salutandum te censui mi Velsere, hunc librum mittendum, nescio an vltimum meorum operum, nisi Deus alias vires breui donet. Vale, & ama, & reminiscere. Louanij, Idibus April. ∞. ID. XCVIII.

EPISTOLA XL.

Lutetiam.

PAVLLO MORÆO S. D.

AMICAE & perhonestæ tuæ litteræ, quas tamen à priore illâ parte amplector modò & admitto. De amore inquam, & gratiam habeo, & eundem refero: at de iudicio sic honesto, ignosce, si illi non subsigno. Principes litterarum, quo me titulo is affectum, in Galliâ vestrâ nuper fuerunt: an & nunc non sunt? certè breui (ita auguror) erunt. Ingenia vestra excitata id suadent, pax ista & tranquillitas consuadet, quâ Dei dono affecti estis, illâ Musarum & meliorum artium altrice, siue matre. Ea nos quoque adspexit, sed in parte, & lumine, vt sic dicam, altero: at altrinsecus Maiors ille manet, & ciuile classicum etiam nunc inflat. Heu mei Belgæ, quàm mala sidera nunc vobis lucent! Sed Deus hæc quassa componere potest, cum visum, & vt poëta ait, -- *benignâ Reducere in sedem vice*. Quod cum animo rogo: te autem mi Moræe etiam stilo, vti me, & meâ causâ Barclayum aines: qui & meret, & merebitur, si ingenium viri noui. Louanij, postrid. Kal. Sextil. ∞. ID. XCVIII.

EPISTOLA XLI.

Lutetiam.

ISAACO CASAVBONO S. D.

NIMIS mihi grata istæ scriptio tua, sic ex intervallo. Mihi quidem, nam quod scripsisse te & dedisse dicis: scito ferriò & *ἀδελφός*, nihil me tuum vidisse à discessu meo è Batauis, id est, ** sine fratre de.*
ab

ab ipsis octo annis. Atqui publicè tua vidi, & Deum testor, amavi. Quid opus blandiri? vero animi sensu,

*Vel te Musa Iouis proles docuit, vel Apollo.

* Ἡ σέ γε μῦσ' ἐδίδαξε διὸς παῖς, ἡ σέ γ' ἀπὸ Ἀλλαν.

Mi Casaubone, perge te & ævum illustrare, & fugitivas iam penè è Galliâ Musas (certè per bellum iacentes & timidas) sistere & excitare. An autem non Lutetia te habebit, illud Orbis theatrum? sic vouebam, & iam sperabam ex tuo illuc aduentu: at tu in fine addis, Volcas tuos Arecomicos iterum abire. Scribe, te quaeso, quid eius rei sit. etsi ego arbitror abisse rediturum, & ad res modò tuas componendas. De Lectio, iamdiu amo illum virum: sed silentium quid nobis imposuerit, non te aut illum fugit. Si scribis, corde à me saluta. Quod autem de testimonio addis, apud magnos illos viros tibi à me dato: ita est, & alibi etiam dedi. Quî aliter possem? inimicus mihi esto, facerem. Nam verum amare didici, & tales quoque viros amare: tu mihi idem facito, & diu salve. Louanij, XIII. Kal. Nouemb. XCVIII.

EPISTOLA XLII.

Lutetiam.

NICOLAO BRVLLARIO, SILERIO, *Præsidi.*

FILIUS tuus ad te redit, & id mandato tuo. Ideò libenter eum dimittimus; etsi nec libenter, si ipsum & consuetudinem eius spectemus. Vero enim fidoq. testimonio dicam, mores, modestia, indoles eius nos ceperunt: & votum sit, tales è iuventute Athenæum hoc frequentare. Sed quoniam & tibi aliter visum est, & occasio tam bella sese offert Italiæ videndæ; desiderium nostrum imperio tuo cedit, & in animo isto approbamus etiam consilium, quod in eo reuocando cepisti. Adhæreat tibi in itinere, sub tam magno magistro discat, & te aspectu ac sermone item delectet. Nos nihilominus & absentem illum, si non oculis, animo gestabimus, & te Amplissime & Nob^{mc} Domine, merito virtutum tuarum, colemus. Louanij, post. Kal. Nouemb. ∞. Id. XCVIII.

EPISTOLA XLIII.

Lutetiam.

RENATO PINCAEO, *Senatori Regia.*

MAGNA tua, & verè dicam, inopinata mihi benignitas, qui ex communi quadam non commendatione, sed testimonio-

stimonio meo, adolescentem nostratem non produxisti, fauisti, iuuiſti; ſed ipſe in domum tuam recepisti, & diſciplinæ libero- rum tuorum atque institutioni præfecisti. Quid dicam? iudicio meo hoc datum? obligor. Voluntati? magis: & iure tibi omnia cupiam faciamque, qui meâ gratiâ ſic exhibes te pronum & benignum. O Briſſoni noſter, ubi eſ? tu ille conciliator & proxene- ta huius amicitia, quæ in bonis fidisque pectoribus radices egit & fructificauit. Viuere te optem, & deceat: Deus noluit: amicitiam in nobis viuere, hoc opto mi Pincæ, atque adeo æternam eſſe. Quidni ſperem? nam amicitia quæ deſinere poteſt, vera numquã fuit. Louanij, poſtrid. Idus Decemb. ∞. 15. XCVIII.

EPISTOLA XLIII.

Rigam.

DAVIDI HILCHENO, *Regi Polonia à Secretis.*

EPISTOLAM tuam poſui, & manus meas quid ſi dicam ab eâ caluiſſe? certè quidem animum: ita amanter, imò ar- denter ſcripta, me quoque talem fecit. Sicut facem ad accenden- dum fruſtrâ admoueas, quæ ipſa non accenſa: ſic in amore con- ciliando euenire ſenſi, & fruſtrâ eum poſcit, qui non adfert. At tu, vt dixi, largiter: & quod mirer, ab ultimo & frigido illo axe. Ergo Cupido etiam ea loca inhabitat? nam Venus proſectò, quæ vnâ cum Gratiis, epistolam tuam inſedit. Euge mi Hilche- ne! femina illa diuina vbique, vt video, ſparſa: & meliores men- tes, etiam non meliore cælo, Deus diſpoſuit. De tuâ fateri debeo, quæ virtutem, doctrinam, & omnem honeſti amorem ac ſtu- dium exſpirat. Præter epistolam, etiam ſcripta tua adiuncta mi- hi dicunt: ſcripta, quibus aſtipulari debeo elegantia & doctri- nâ. Quæ vtinam tu tam verè in me, quàm benignè extollas! Sed vereor, vt quemadmodum Mucius ille Scauola ſcribam pro re- ge habuit, & appetiit, quòd eſſet ornatu regio: ſic tu me inter ſe- riò doctos, argumento ſcriptionis & librorum. Qui ſi boni, be- nè eſt: & opto eſſe, & per me errorem hunc tibi non tollam. Si enim amari à te cupio, vt cupio; cur hanc imminuam eius affe- ctus cauſam? Tu ſerua, & in eo tamen non erra. me veræ atque vtilis ſcientiæ percupidum eſſe; quæ iudicia mihi & decreta for- met, quæ vitam & mores ad hanc & aliam quietem componat.

Certè ego ille sum,

Quem non ambigui fasces, non mobile vulgus,

Non leges, non castra tenent:

placida illa virtus & vita capiunt, atque huc omnem ingenij aciem intendo, omnes animi neruos contendo.

* Multa agere, tuta neutiquam vita est via.

*Τὰ πολλὰ πράσσειν, ἐκ ἐν ἀσφαλεῖ βίῃ:

imò nec multa inquirere, aut meditari. Vt nihil proffit clavis aurea, quæ non aperiat: sic splendida illa doctrinarum, quæ ad hæc sacraria non ducant. Ecce, breuiter & candidè descripsi tibi me: nec in æstimatione mei volo te falli. Hipparche olim, virgo nobilis, cùm Cratetem Cynicum, id est mendicum, ipsa vltro ambiret, & nuptias eius vellet: ille in medio plurium, coram virgine se reuelauit, & gibbum in dorso, & siquid aliud vitij ostendit; tum & baculum, & peram, & suas illas opes: Hæc mea sunt virgo, inquit, hic ego: placeo & placent ista? ducam. Simile ego, mi Hilchene. amorem meum vis, & eo iungi mecum? ecce iungor, sed talis, qualem dixi. Si placeo, age Vir nobilis & magnifice, iungamur æternum: & hoc audiat ille Æternus. Louanij, III. Kal. Ianuar. anni ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA XLV.

Leopolim.

DEMETRIO SOLIKOVIO, *Archiepiscopo Leopolitano.*

DAVID Hilchenus, vir ingenio & stirpe nobilis, seriò mihi scripsit de inclinato tuo in me animo, & quem in sermone sæpè aperis, effuso in meas laudes. Deo, tibi, gratias agam, an vtrique? Deo, qui immisit; tibi, qui admisisti hunc affectum: ô gratum, ô suauem, sed cum morsu aliquo pudoris mei, quia conscius mihi sum, non esse præconiis aut præconibus tantis dignum. Tamen vt vel imæ sortis homines, sibi & aliis crescunt ab alloquio aliquo & comitate Regum: sic nobis fit, cùm vos admouetis propiùs, & esse aliquid videmur, ab æstimatione vestrà. Enimuerò & nomen & fama tui ad nos quoque venerat: quem velut Nestorem quemdam iure magnus ille tractus veneratur, consiliis, legationibus, actionibus clarum, pro salute aut dignitate publicâ susceptis. Atque hoc est verè philosophum, imò sapientem esse: exerere & ostendere in sole atque opere, quæ aliis in vmbra & otio differuntur.

Ego

virtus aut doctrina euexit. Ego si quæ velim, possum, quid labores? sed ingenuè tibi dico, plus mihi gratiæ, quàm potentiæ esse: vel quia amoui me semper à publicis, vel quia naturâ initiore sum, & parum efficace. Nec in meis quidem possum prensare: & benè Deus, quòd pleraque mihi vltro delata. Vtinam per Brullarium aliquid vel Thuanum fiat! ad quem iterum de te amanter, imò non amanter, sed iudicio scripsi. De publicis, miror in Edicto illo sic pertendi: etsi fateor Galliæ præsentis statum haud vsquequaque mihi notum. Sed nisi necessitas exprimit, quid opus? cur non in quiete hac manent, & vitant innouare, id est, turbare? Quod si fiat,

* Η ἡμεῖς καὶ οἱ Ἕλληνες Πείραμοι, Πείραμοί τε παῖδες.

Nostri de Pace etiam nunc sperant; quia de Britannæ inclinatione non desperant. Sin illa obdurat, & auersatur; certum est, * *vn-* σῶται nostri non mollescent, & pergent

* Certè la-
retur Pri-
mus Pri-
miq; nepo-
tes.
* insulares.

* Ἀπὸ τοῦ πολέμου πολεμίζεν, ἢ δὲ μάχεσθαι.

Sub aduentum *Infantis* (is apud nos certus & propinquus habetur) aliquid necessum est decerni in alteram partem: pace semel fruamur, an æternùm. sed fugio * *δυσφημεῖν*: & ò nos miseros, si ita erit! Ego cogitationem, ac pænè decretum, habebam eundi in Italiam: quò sub annum hunc Sæcularem à principibus viris euocabar. Si eo, etiam hoc pænè stat per Gallias vorforiam capere, & insignes ibi viros amplecti. Iosiam Mercerum iam olim inter eos habui, & valdè se mihi nunc probauit, eruditus, & probi animi iudiciiq; ad Tacitū Notis. Vidi enim. & quanquam à me interim diuertit, laudare & amare virum debeo: quia & cum causâ, & cum modo facit. Vtinam sic in studiis nostris alij! vtinam ne Critice hæc ludus fiat, & arena, vt sic dicam, bestiariorum! At bona hæc via, conferre sine liuore, sine æmulatione, in publicum; nec detractum ire ingeniis, vt tuum attollas. De Casaubono, audio ad vos certò venturum: cui salutem dici, & hoc etiam velim, me ante menses duos circiter scripsisse. Propior cum erit, fortasse sæpius: si tamen valetudo non impedit, quæ valdè hac hieme anni aduersa fuit. Tu vale mi Baudi, & amaturum semper ama. Louanij, v. Kal. Mart. ∞. Id. xcix.

* Bellū infi-
nitū, & pu-
gnas pugna-
re cruellas.
* malè omi-
nari.

EPISTOLA LII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

ERGO ad te hæc Schottus? & me præuenit? nollem, meum erat indicium hoc facere tibi, quem seriò habeo inter amicorum primos. Sed quod scripsit, ita est: cogitamus Romam hoc Autumno proximo, sed peregrinandi animo, non manendi. Sacer ille annus me vocat, tum & viri aliquot Principes, qui benignè inuitant. Dabo me iis ad menses pauculos, & simul corpus hoc mouebo, quod situm aut veternum contrahit ex assiduâ quiete. At te, ita viuam, vt statui & voui videre inter primos: si tamen turbæ aut motus hoc iter nobis non intercludunt. Nam vel tuâ causâ Germaniæ illum tractum reuifere iterum gestio: neque abnuo de hospitio, quod offers. Sciant omnes, inter nos sic amare: & vt posteri etiam (si fama adspirat meis scriptis) erit curæ. Vale mi Velsere, & cùm in viam me dabo, distinctiùs de eâ exspecta. Ab Aulâ nostrâ missionem petij, nondum impetraui: spero tamen non grauati dandam, titulo vel valetudinis vel religionis. Louanij, xvi. Kal. Maijas, ∞. Io. xcix.

EPISTOLA LIII.

*Rotomagum.*CLAUDIO GROVLLARTO, *Præsidi.*

IAMDIV est cùm scintillas affectus tui ad me mittis, in materiem sanè non dicam promptam ardere, sed quæ iam arsit. An non ita incitet cogatque tua virtus, prudentia, doctrina? quæ triga omnium iudiciis pectus tuum habet: & addo, quòd in eâ beniuolentia mei vehitur, erga immerentem fateor, & ideò magis meritò redamantem. Quid verba facio? non solent vehementer ab amore faucij, & magis in conspectu amicæ obstupescunt: simile mihi, qui te videre videor, & coram nunc affari. Nunc in imagine, an non in re aliquando & veritate? plaudat mihi aliqua spes, & in Italiam cùm nunc eam ad annum Sacrum, in reditu libeat Galliam vestram visere, & te inter eius illustria lumina, ô vir dignitate & meritis clare, bonisque omnibus & mihi percare. Louanij, de subitò, cùm hic ciuis vester abiret, xii. Kal. Iun. ∞. Io. xcix.

EPISTOLA LIIII.

Lutetiam.

PAVLO MORAEO S. D.

ITANE typographi vestri meas epistolas? me inuito, me ignaro? colligunt, transscribunt, edunt? Improbum facinus, barbarum facinus, vt verbo dicam. Ergo mihi non licet animi sensa priuatim apud amicum deponere; iudicia promere; laudes, vituperia, aut notas miscere, nisi vt ea in publicum protracta videntur? id est, examinentur, censeantur, culpentur? neq; enim aliter expectandum ab insidioso & factioso hoc (venia dicti sit) æuo. Omitto quòd neglegenter sæpè, & animo aut manu parùm alacri, scribimus: at isti flores omnia esse volunt, vbi lappæ sunt aut spinæ. Ad summam, mihi iudicium in meis debebatur vni: & non ratio solùm, sed mos hæctenus & ius quoddam gentium volebat. Si vestri migrant; causâ mihi erit iustè hæc iniusta culpandi, id quæ vel publico scripto. Res mihi cordi est, non nego: & te vel alium, cui cor sit, arbitrum sumo. Itaque si potes, mi Moræ, quod offers præsta, Tribunus esto & intercede tam iniquæ actioni. Valdè me deuincies: & per me vna hæc epistola non quidem edatur, sed apud omnes legatur. Vale V.C. Antuerpiæ, quò me contuleram animi & valetudinis causâ. Kalen. Iuniis. ∞. ID. XCIX.

EPISTOLA LV.

Monachium.

THOMAE MERMANNO, *Medico & Consiliario*
Ducis Bavarie.

QUOD petis à me, V.Cl. in amicitiam istam admitti, ita libens facio, vt vel vltro fuerim petiturus. Verba ex animo promo. audiui laudes & elogia tua è veraci Fieni nostri ore: ex eius tantùm? imò & aliorum, quos Germania vestra ad nos misit. Itaque iamantè amaui, & amicus corde fui: ore me esse nunc profero, & dextrâ hac fœdus scribo, nullâ die (quod ad me attinet) abolendum. Re videbis, hanc rem, & non verba, esse. Quid autem? an non coràm mihi fas hæc sancienti? Spero vel confido potius, quoniam in Italiam breui iter institui, ad annum Lustralem sacrum, & Germaniam (vti votum & opinio mea est) in

F transitu

transitu videbo. Te, te in eâ inter primos, & salutabo, & cum poëtâ *Jucundum os oculosque suaviabor*. Magne Deus hunc diem mihi representa, & si fas erit, Ser^{mo} etiam Principes adire & manum contingere: illos quibus Germaniæ dignitas, & certè Religio prisca est innixa. Fienum nostrum quod ames, & auctum honestumq; velis, gaudeo: meretur. atque ille de Salisburgenfi deliberat: si apud tuos Bauaros locum habere possit, iam nunc decernat. Sed hæc & alia, Deo prosperante, intra paucos menses coram: ille te meq; in optatum tempus feruet. Vale Vir Cl^{me}. Louanij, VIII. Kal. Iul. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA LVI.

Lutetiam.

GVIL. BARCLAYO S. D.

*insanabile.

ITER nostrum Italicum differtur. Quid causæ est? duplicis, priuatæ & publicæ, vtriusque bonæ & æquæ. Priuatim valetudo me plus solito adfligit, & imbecillum, aut vero verbo ineptum, ad longum hoc iter concinnat. Publicè autem, lues illa pestilens Italiæ fines iam inuasit; & hæsuram ibi quis non arbitretur, sic maturè sæuientem, & tam paratâ tam vberi materiâ ad concipiendum? Itaque ex ipsâ Vrbe metum hunc mihi faciunt; & ij qui inuitarunt, differunt aut sistunt. Hoc scire te volui: ego per te quid N.N. illuc noster, & quâ agat? Scribit ad me, queritur, sed parùm apertè: & vlcus aliquod sermonum eâ veste regi equidem odoror. Si leue curatu, parum est: sin prauum aliquod & *δυσίαιον*, doleo causâ præclari ingenij, quod sese (ah temerè, ah stultè) in barathrum & præceps dedit. *Quis illigatum te triformi Pegasus expediet Chimæræ?* Sed meliora opto, fauco, & quâ possum iuvo. Louanij, III. Kal. Sextil. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA LVII.

Lutetiam.

CLAUDIO BOVCAVLTIO S. D.

VNAS ad te litteras dedi, tu plures, fateor, & amo diligētiam cum affectu. Paria vt ego faciam, caue expectes, qui non occupor, sed distrahor, & vero verbo ita est loquendum. Scito me sic differri, vt pænè gemellorum fabulosam illam matrem. Spera-

Sperabam à senio, si non inissionem, laxamentum: at etiam intendit. Itaque, quod fugitiui, à pedibus auxilium sumere erat animus, & Italiam cogitabam: sed id quoque Deus abnuuit, & quæ in oris eius grassatur lues. Etiam hîc, ne nescias, & crebra funera sunt, & ad Philosophiam compellimur, id est, **μελέτω δὲ τῆς θανάτου*. Tibi rectè ab animo, à corpore, à conditione esse cupiam: & corde fauimus, etiam operâ, sicubi vsus erit. Barclayum saluto, ad quem ante biduum dedi, itemque ad N.N. de quo aliqua audimus non volentes. Vale. Louanij, postridie Kalen. Sextil. ∞. IO. XCIX.

**meditationem mortis.*

EPISTOLA LVIII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

QVAERIS & doles de itinere meo Italico, quod distuli, aut (quid tibi imponam?) omisi, ob causas quas breuiter & cum fide hîc dicam. Prima & summa est, Valetudo. quam, experiendo & paullum hîc circumuectando, didici non esse ad semissem eius viæ. Fracti morbis, fracti & laboribus sumus, & annos iam plus triginta publicè legimus, scribimus, ore & stilo docemus iuuentutem. Ferrum aut rupem esse me volunt? Deus & Natura nolunt, & fragilem ac mortalem me, etiam ante ceteros, fecerunt. Quòd tam diu durem & resistam, ego qui me noui, in parte prodigij, aut certè diuinæ benignitatis, habeo censere. Ergo prior hæc causa absterret, & terra ista, id est, corpus retinet; etsi animus & ignis ille, præpete pennâ euolabat. Altera causa, quòd non obscuris indiciis didici, videri me in Italiâ sistendum. Quid autem tibi dicam? amo tellurem & homines, si quisquam (& debemus sanè fontem illum litterarum:) sed eam nunc mihi non esse aut facere, vt insideam quidem & pedem figam, animo hoc teste scio. Fallam ipsos, fallam me. ipsos, quibus non donem Lipsium, quem expectant: me, qui filum illud tenue vitæ, si non in viâ, in ipsâ certè regione abscindam. Egone nunc novos mores, nouas mensas, omnia oculis sensibusque insolita captem & usurpem? tritum de arboribus est, quæ vetulæ recusant transferri: idem in hominibus esse, medici & vsus dicunt. Atqui præmia ibi, & in magno theatro plausus. Si capi me negem, men-

tiar; nec ingenui illius sensus omnino expers sum, nec cum poë-
tâ, *corneâ quâdam fibrâ*. sed tamen olim magis, quàm nunc, his
mouendum; & vltimam illam tunicam, quam Plato dicebat,
paullatim ponere & exuere me, hoc quoque addo. Paullum mi-
hi æui superest & spithama vitæ, vt dicunt Græci: quid intem-
pestiuo ambitu captem sedes aut spes nouas? Nō capto, mi Vel-
sere, maneo: atque adeò ex pectore hanc vocem audi. si belli aut
alia vis cogant abire, Germania vestra me habeat, grauitate &
modestiâ suâ olim mihi nota, atque etiam amata. Sed quò eo?
longius facio, quod breuiter poteram, & binas causas binis si-
gnasse verbis. Affectus in te largus est, qui me & stilum produ-
cit: cuius affectus tam certum te cupio, & in loco etiam pro-
mendi, quàm in claro meridie Solis illius lucentis. Quærebas
etiam de scriptis meis. pauca in hac valetudine possum: & gran-
de tamen opus suscepi, atque adeò iam affeci, *Perpetuum Com-
mentarium in Annæum Senecam*, sed breuem, & non vobis Sena-
toribus tantum, istis etiam è mediâ aut imâ classe litterarum
aptandum. Videbis, si Deus volet, post hanc hiemem. nam tunc
maximam partem finiuerò: & mox ad alia mea me dederò in-
termissa. Ea sunt *Pars Admirandorum altera, Monita & Exempla
Politica*, & plura, si vita erit. Ea tibi longa, tibi fausta currat, mi
Velsere. Louanij, Idibus Septemb. ∞. Id. XCIX.

EPISTOLA LIX.

IOSEPHO SCALIGERO IULII F. S. D.

MANILIVM tuum libens vidi, auidè cœpi legere, & per-
legam vt soleo tua. Omnia me intellecturum, minus ar-
bitraturum, ne existima. vos in igneas cæli arces itis; nos humus
nostra tenet, aut certè non ita altum subuolamus. A Deo hæc
partitio est,

* qui nēps
assignat In-
geniis sua
dona, vt vi-
sū est cumq;
cuique.
* apertas
Musarum
fores.
* Larus
hians.

* ὥστε δίδωσιν

Ἀνδράσιν ἀληθεύουσιν, ὅπως ἐθέλουσιν, ἐκάστω.

Seneca me totum nunc habebat, quem utili potius (ita mihi vi-
debatur) quàm ambizioso Commentario illustramus. Verus
meum votum, Adesse! reperirem, opinor, * ἀνεωγμένας μουσῶν θύρας,
& Aristophanæi scommatis securus, starem, * λάεθς καχλιωῶς. In
Italiâ

Italiâ iam essem (audisti credo institutum) nisi valetudo me tenuisset; tum & ille, ne tenerer, metus. Nam hoc quod æui reliquum, & paucorum passuum an graduum est, ibi decurrere neque placet, neque ratio sit. An non etiam spes aliqua melior pacis affulget, & bella tandem ad Thracas ibunt? ego voueo, & te videre. Louanij, III. Non. Decemb. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA LX.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

BENE affectui tuo, qui sic in me viuit: sed & in te meus. Ne sit ille dies, quo alteruter langueat. non enim dicam moriatur, quod vix in ipsâ morte potest. At tu gratularis mihi mirificè super DISSERTATIONCVLA coram Principibus: nec magnâ, quod ad me quidem, causâ. Subitò enim, & velut deprehensi, diximus: quod ipsum, quale sit, totidem pænè verbis vulgamus, & videbis. Nam etsi illam claudi aut perire, nihil intersit publicè; interest tamen exemplum prodi, quod tu nostro æuo rarum, imò vnicum, licet dicas. Audistine (nam vidisse non potes) fæminam etiam Principem, tali stirpe & titulis, in Musæa hæc nostra venisse, sedisse, audisse? Nam quidam & intellexisse addunt, mihi non nisi cum experimento credendum. Sed quicquid sit, exempli res est: & illud dum prodimus, fortassè infantiam etiam nostram. quod parum est, & fama illa viuat vel cum infamiâ nostrâ. Quam tamen tegere nisus sum veste meliore atque aliâ, à Plinio sumptâ. cuius PANEGYRICVM vnâ edo, cum perpetuo meo Commentariolo. Dignus ille Principibus est: & iis, quiq̃ue circa eos (id est, Palatinis) magis labor hic noster seruiit, quam vobis eruditis. Videbis, iudicabis, & mox de Senecâ: in quem si quid aliud rarioris obseruatus (talìa sunt tua) habes; sodes mitte, ad vsurum & imputaturum, vti inter bonos decet. Ama amantem, mi Velsere. Louanij, XVI. Kal. Mart. ∞. IOC.

E P I S T O L A L X I.

Dantiscum.

ANDREAE VIRITIO S. D.

VIDI litteras, vidi CONSTANTIAM tuam, an meam dicam? Certè tuam fecisti, dum tuis, tuâ linguâ, tuâ industriâ eam donas: faxit Deus, vt tam vtiliter, quàm benè & disertè. Nam vtrumque mihi visus es assequi, vt & fides in versione tuâ sit, & eloquentia, atque adeò numeri & concinnitas non desint. Ego verò an hæc talia altioris & remotioris sapientiæ pro æuo isto sint, nescio: paucorum gustui facere, id vereor, & amo tamen ibi, in illo etiam axe, esse istos paucos. O mundi rector, quando miserante oculo nos aspicias! quando turbas, dissidia, factiones à nobis pelles? Hæc sunt fateor, in quæ Constantia nos armat: sed quanto suauius, nec armis nec pugnâ istâ opus habere? Quicquid sit aut erit, iuuat præiuisse ad alta & ætherea: capiat qui mente est tali; qui non, tenebras suas amet, & iactetur in vndoso mari,

At tua securos portus, blandâmq; quietem

Intrabit non quassa ratis.

quod verâ & priscâ pietate duce tibi precor, mi Viriti. Louanij, vii. Kal. April. ∞. Ioc. Nam litteræ tuæ diu in viâ. Consules vestros sic in me amicos saluto, quâ tum potest, amicè.

E P I S T O L A L X I I.

Lutetiam.

PHILIPPO COSPAEANO S. D.

LIBENS equidem & *Tentamenta* tua & epistolam vidî. In iis ingenij & doctrinæ signa; in istâ affectus in me tui non magnitudinem solùm (de eâ antè liquebat) sed constantiam. Itaque in illis gratulor; in istis hortor, & si vis obsecro, vt porrò perseueres. Valdè, inquam, me ama, & fortiter me ama: quidni facias tui pariter amantem! CONSTANTIAE porrò meæ libellos aliquid tibi in hoc sublimi argumêto præluxisse, votum meum sit: & satis tamen, si alluxisse. Nam vos subtiliori filo illa texitis, quæ nos densius, & pro vulgi magis captu. Perge autem in luce illâ hominum te ornare, imò in te patriam: quæ, ah mi Cospæane, quàm subsidiis & fulcris nunc eget! O ruinas, quas præiudeo, nisi Deus & optimi nostri Principes (tales scito esse) retineant

neant & sistant! Seditio, confusio, rapinæ apud nos: at tu in altâ & beatâ pace, quam Fatum benignius illi genti, benigne semper in exteros, dedit. Fruere, & vale mi Cospæane. Louanij, vi. Idus April. ∞. IOC.

EPISTOLA LXIII.

Lutetiam.

FRANC. AERSSENIO S. D.

IAM non dicam annus, sed anni sunt V.C. ex quo nihil litterarum ad me quidem peruénit. Si fuisset; an sic me tui, imò mei, oblitum censes, ut humanitatem silentio repellerem? Nunquam factum, aut futurum; nec animo huic aut pater aut tu estis elapsi; cuius alterius beneficia in me agnosco, in alterum mea quædam (quoniam ita vis) amo. Sed hæc commemoratio non necessaria: illud quod litteris sedulò egisti, à me etiam actum, ex inclusâ hâc epistolâ vides. Si placent ea quæ scribit; porro curabimus: & tu pecuniam Antuerpiam (nec enim id antè opus) per litteras traïci, ut solet. In studiis meis aut tepor aut frigus aliquod est: & quid mirum, cum sic feruent hæc bella? quæ Galliam illam, quam nunc infides, bono Deo reliquerunt: apud nos propriam videntur elegisse sedem. O dolorem meum, & bonorum! quæ occasiones constituendæ Pacis & Reip. labuntur? Sed hæc missa facio, si non ingrata, fortassè intempestiua. Tu bona bonosque, & me tui iam olim amantem ama. Louanij, vi. Idus Ianuarias anni sæcularis ∞. IOC.

EPISTOLA LXIII.

ANTONIO FABRO, BODERIO, *Legato Regis Gallia.*

FILIVM tuum mihi commendas, venturum ad lectiones nostras. Gratus erit, iuuabo, dirigam, & re ostendam me tuâ causâ hoc & alia velle. Spes mihi de eo bona est, etsi iuvene: quia video indolem adesse, & excitatum ingenium, quod equidem in iuuentute amo. Utinam amorem honesti infundam, & Gallia vestræ ciuem donem, ipsi & Regibus utilem, si qui operâ eius (ita spero) vrentur. Surgant istæ stirpes, & quas per hæc bella amilistis, in locum earum arborum veniant, sanè excelsarum,

rum & pulchro atque vtibili fructu. Plura verba non do, rem malo: se non me culpabit, si non mei vsus. Tu Amplissime & Nobil^{me} Domine vale, & me obsequio tuum habe. Louanij, v. Kal. Maijas, ∞. IOC.

EPISTOLA LXV.

HERMANNO *Comiti à MANDERSCHEIDT & BLANKENHEIM, Cesari à Consiliis, & Legato nunc in Batavos.*

SERMONE beniuolentiam in me nuper, & nunc scriptione saffatim ostendis. Quid rependam Illustris Comes? quod vnum in me amas aut æstimas, animum: & cuius scintillæ aliquæ, in scriptis meis sparsæ, affectum hunc in te accenderunt. Nam externa in nobis, obscura aut modica. sed vt stellæ per tenebras etiam fulgent: sic per ista, ingenij aliquod lumen. Quod vt propius certiusque possis noscere (ita enim petebas) ecce Indicem scriptorum meorum, quæ edere cœpi ab annis iam amplius triginta. Atque id inter turbas istas, & ciuiles continuos nimbos: quos vtinam Legatio vestra minuere possit aut pellere, & in pharis Batauiæ accendere clarum illud lumen Pacis. O quàm mecum omnes boni vouent! vouent, sed, ne mentiar, spe frigida, cùm aut illa aut nostra vident, parum vel inclinata vel allicientia ad quietem. Sed mutare hæc potest supremus ille

* Iupiter,
qui belli
questor &
dispensator
est homini-
bus.

* Ζεύς, ὃς τ' ἀνθρώπων ταμίης πόλεμοιο τέτυκ'.

Mutet, mutet: in te tuendo atque augendo constet. Louanij, xii. Kal. Sextil. ∞. IOC.

EPISTOLA LXVI.

Lutetiam.

SEBASTIANO ROLLIARDO I^{to} S. D.

ITA, ita, venit ad nos libellus tuus, Deum immortalem, venustus, lepidus, & pro ipsâ re libellus. Venit autem cùm debuit, & redditus nobis vespere in ipsâ mensâ: non quidem

— dum furit Lyæus,

Dum regnat rosa, dum madent capilli:

publici & priuati nostri mores hoc spernunt: sed tamen dum remissiores

missiores sumus, & animo inclinati garrere aut ridere. Omnino autem tale hoc genus

Seras tutius intrat ad lucernas:

matutinæ frontes rugas fortasse ducant. Sed ô te (ausim dicere?) nequam! Nouios, Pomponios, Titinnios, Petronios, quicquid hoc genus Atellanas, Miinos, Satyras scripsit, vincis aut æquas. Imò vno vincis, quòd saluo pudore & probitate iocaris. Quid iocaris? seriò loqueris, & de illo quod Græci *Necessarium* vocant, necessariò, atque id apud iudices, agis. Meum & meorum risum! quâ frôte, quàm substrictâ aure, Cassij & Catones vestri hæc audiunt? Quid autem ille Baro? te patrono vir erit, aut fiet? magnam vim tui Mercurij & Marsyæ: atque iterum Cæneus, Arfcon, Cossicius celebrabuntur. Extra iocum, argutus tuus libellus & in re seriâ, nec seriâ, seriò doctus. Vnum tamen etiam quaero, vel te augure Comineos nobis radicula hæc propagabit? Cui tamen fauere me fateor, ob sacrum illud nobis nomen. Illius autem misereor, quæ tuâ operâ fortasse Tantali aliquo fato contabescet. Sed abite istæ res: in meis quid? ah, quàm alibi occupamur! *Totos do tetricæ dies Minervæ.* Nam ecce, in Senecâ eram (ipsum nomen non ad hæc iuuenilia) atque eum perpetuo & breui, nec operoso, nec ambizioso, Commentario illustrabam. Alius hodie mos, scio: & ideò iudicia fortasse huic labori non secunda: sed nobis MORES ANTIQVI placiti, vel ex solenni meo scito. Asconius, Seruius, Cornutus, & quicquid Scholiastarum superest, haud aliter scripserunt. Vidistin' autem PANEGYRICVM nostrum PLINIANVM? ad hoc exemplum Annæus erit. Tu, si tanti, submone & iudica, si tamen legisti. In Galliæ vestræ finibus iterum motus & belli fluctus, vt audimus: sed in finibus: nos autem, vt ille ait, *ἐχομεν κυμάτων ἐν ἀγκάλαις. Quis euoluet? non Pax sed Parca, vt ego auguror: quæ fera ad te veniat mi Rolliarde. Louanij, vii. Kal. Octob. ∞. Ioc.

Epistolas etiam nostras dare in lucem parabamus, saltem duas trêsvæ Centurias.

* in fluctibus
vlnis ipsis
sumus.

G EPI-

EPISTOLA LXVII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

ACCEPI iconem meam, à se gratam, vix cum elogio quod inuidendum subscripsisti. Nam præter te, auctorem quem suspicer? aut quis ibi sic me amat? & nisi sic amet, sic aberret? Ex corde, modicum aliquod maluissem, & quod pudor aut merita mea non prorsus damnarent. Nosti me? hæc alta abhorreo, & cum Solone,

Neque me esse primum vestrum, aut imum existimo.

Sed eat, non reuoco, nec possum: quisquis leget, sciat ab alterius æstimatione, non meâ esse. Nos in Senecâ lentè, imò vix pergitimus. Quid diffitear? quattuor iam menses feriatum me, ab illo quidem opere, viderunt. Causa est, fastidium, & velut grauidarum quidam languor, quem concipere soleo in opere longiore. Itaque interiunxi leuiter, & tuo consilio (meministi nupera scriptio- nis?) Epistolas cœpi colligere & parare editioni. Centuria vna aut altera prodibit: sed scin' quòd cum tuo aliquo periculo? certè nisi tu aurem vellisses, vix fecissem. De Plinij loco benè inquiris & censes. nam censione certè eget. Velim autem adire te Diodorum libro 1. qui aliquid iuuabit: & P. Bellonium, quem scio scripsisse super hoc argumento seorsim, & olim vidi, nunc requiro. Vale V. C. cui in amoris hoc certamine nunquam dederò palmam. Louanij, vii. Kal. Octob. ∞. I. C.

EPISTOLA LXVIII.

CONSVLIBVS ET SENATVI

Imperialis opidi Francofurtensis.

ADEO ad vos SENATORES inclyti, causâ duplici: & vt gratias agam pro ope quam tulistis, & vt ostendam iure ac meritò à vobis latam. Oratiuncula prodierat in meo nomine, in quâ aliud meum non esset: monitus ab amicis, vos monui: audistis, illam à Catalogo vestro abdicastis, id est, vitâ & luce (quod in vobis erat) priuastis. Gratias, inquam, ago hoc nomine: & præiudicium vestrum quia merui, spero nunc & iudicium; si hæc pauca legisse otium & voluntas vobis crit. Et vt sit,

per

per vrbis vestræ Genium, & iustitiæ sacrum nomen, rogo. Orationunculam illam negavi meam esse. quid ita? quia res ipsa dissidet, phrasis non conuenit, & facies tota scriptionis. In re, quid tam alienum à meâ modestiâ, & moribus, quàm aspera illa & insultantia scribere? Neque enim mea certè illa professio, nec Theologum vel in somnio assimilamus. Quid etiam si scriberem? sic vulgariè & sordidè? sic, quod caput est, improbè imò impiè? Nam ille est noster sensus, SENATORES, antiquare in religione, & cum maioribus sapere: nec hunc calumnia aut vis vlla, non dicam exuet nobis, sed exuret. Neque nego in locis me vixisse, vbi hæc alia: sed non ideò animo ego alius, & si quid in verbis aut scriptis fortè excidit: verè excidit, & pœnitentiam talium ago.

* *Ἡ ἐν ταῖς νεότησι δακρυοφίλει νόον ἀνδρῶς:*

* *Vanam
homini mē-
tem reddit
cum pube
iuuentute.*

ait poëta ille sapiens: & vel hoc sufficiat, ad scriptiunculas istas omnes vnâ spongiâ eluendas. Sed in hac re, non eò confugio. imò non dixi, non scripsi inquam: & præter materiam, dictio & scriptio ipsa clamat. Cui nares aut cerebrum pituita sic obruit, vt vel inspectis iis, me & stilum meum non requirat? Pleraque omnia non dicam languida, insulsa, sine Charite aut Venere: sed multa sordentia aut absona, quæ non solùm puritas & elegantia, sed norma & Grammatica respuat Latiaris. Et horum ego sum auctor? Sine superbiâ dicam. ab illis ipsis iuuenilibus annis studium mihi & successus fuit, puriter & venustè scribere, priscos imitari, qui in hoc genere regnassent. Cur non hîc comparent, vt in *Taciti meâ Prefatione*, vt in *Antiquis lectionibus*, quas sub idem tempus vulgaui? Hæc satis apud sapientes iudices, id est vos SENATORES erant: & vt non solùm plaga in me nulla criminis, sed nec suspicionis macula hæreret. Sed lubet tamen exspatiari longius, & toto campo discurrere, non laborantem, sed insultantem. Age, ex ipso scripto, quid si palàm elicio & efficio, me scriptorem non esse? Nam vt furibus aliquid ferè ad indicium; sic mendacibus solet excidere, ad agnoscendum. Titulus libri præfert, Orationem hanc in *Lugduno* vrbe typis excusam. Quæro, in utrâ? in *Celticâ* illâ longinquiore, an in hac nostrâ vicinâ? neutribi. Sed cum rem inquisiimus, compertum est, TIGVRVM Heluetiorum, theatrum esse, vbi scæna hæc calumniæ instructa. Per

*Nullus.

fidem, hoc est fidem quærere, in ipsâ fronte atque aditu sic mentiri? Quis autem typographus? latet, nec alius ibi editus, quàm Homericus ille *VTIS. Sicut Pandarus, apud eundem, grege fo-
ciorum tectus, ex insidiis Menelaum vulnerat: sic iste, & calum-
nię sagittas spargit, in comunum illo grege typographorum deli-
tescens. Quin prodis ô homo? si vera, si certa affers, quin te ve-
rum certumque auctorem tenemus? sed inscriptio etiam exa-
minetur. *Oratio dicta Jenæ, XXIIIX. Julij, anno CIO. IO. LXXIV.*
Itâne dicta? & hoc te dicere, fatis est? Quid si Mænechmus ali-
quis furiosus tibi:

—— te sacram coronam surripuisse Jovi?

Te in carcerem compactum, & virgis sub furcâ cæsum?

fatis acceptum habeamus hæc facta? atque vtinam duo facien-
da! Sed bonâ fide, SENATORES, quis innocens erit, si hoc dixisse
sufficiat? Quis non aliquid meum aut alienum adumbrare po-
test, & sic protrudere? si illud valebit,

*Non licet
aut fas est,
qua dixeris,
aduersari.

* Οὐκ ἔς' ἐδὲ εἰσὶν τὸν ἔπ' αἰρήσασθαι.

Latus ad calumniâ limes; & in quo liberis quadrigis illa inueha-
tur & exultet. Claudite. & quod mos, quod ius postulat, siquid
meum asseritur, subseratur & à me scriptum. Manum, inquam,
meam depono: vt germanum aliquid sit meum. Heu, quid fe-
ci? miser, in quæ vincula me indui? Vulcania: Mars tenetur, ad-
este dij reliqui, spectate, ridete. Certè ridebitis, nec magis in A-
tellanis vllis aut inimis. Cū enim ab ipso illo typographo, in vr-
be vestrâ, quæreretur, meâne illa Oratio, & an manū meam ha-
beret? Omnino, inquit, ipsam: & è chirographo eius expressi. Ar-
gutulus ille meus reposuit, Quæ igitur, sodes, illa scriptura? Bel-
lissima, inquit: omnia munda, nitida, atque adeò capitales clau-
sularum litteræ minio notatæ. O noster Apollo, ô Pæan! nō po-
tuiti magis scopum tangere sagittâ certiore. Ego bellè & mun-
dulè scribo? vellem: sed totam Europam testem *καταγεγίας
huius habeo, & querelas sæpè, quòd autographa mea ægrè vel
non legant. Quid amplius? minio Capita noto. Tuum sic men-
tientis decebat, sed stigmate prius inustum. Sed tamen aliud ec-
ce manus meæ argumentum. nam *Volgus*, & *Volnus*, & *Voltus*
scribitur: illo scilicet antiquariorum more, quorum ego vobis
dux & caput designor. O Blitomamina! —— *ἐν μὲν σοι φρένας εἰ-

*bella scri-
ptionis.

*-mentem
eripuit tibi
Iupiter ipse.

λετο μὴ τίς τ' ἔσθ'. Ego vsquam aut vnquam sic scribo, sic scripsi? Rideat aliquis non te, sed me, si infistā: & profectò cū Euripide,

* Καὶ τὸτο λυγρὸν, συνασφείν τοῖς μὴ σοφοῖς.

* Et hoc
grauē est,
desipere cū
insipienti-
bus.

Vno dicto hoc totum de manu meā diluam. Posco eam, & vrgeo: si profertur, ego Mucius fiam, & ardeat illa in igne. Sed aliud etiam in titulo: dictam Ienæ *ultimo Julio, anno LXXIV.* Hem, hem! hæc portenta sunt, quæ nullus expiet aut explicet ab Etruriā aruspex. Quid ais? dic iterū, ego tunc Ienæ? Ienæ. SENATORES, ad Plautinam fabulam confugiendum est, & Sosias ille aduocandus, qui persuadeat posse fieri,

— *tempore vno,*

Homo idem, duobus vt locis simitu sit.

Nam ego non dicam illo mense, sed quattuor antè mensibus Ienæ non fui: è quā migraui primo Martio, & Vbiorum Coloniā veni, nec Turingos equidem vltra vidi. Quomodò igitur illi me? nisi, cum eodem Sostiā,

Ego met me illū reliqui, & si fortè oblitus fui.

Hæc vera sunt, & scriptis meis editis, & testibus semper affirmanda. At erratum est in numero. Non apparet. nam & ille antiquario isto more, consultò LXXIV. est scriptus. Hæc in titulo mendacia: in ipsā Oratione quæ? pluscula, sed vnum etiam bellum. Facit me dicere: *Ardet adhuc in vertice nostro sanguineum illud sidus, quem Cometam vocamus.* Itāne Cometes illo anno? Eluce,

* Μένοντας ἦδη, καὶ πρὶν ἐξέσθης φρεσίν.

* Insanus
es nunc, an-
tè desipiens
eras.

Nos scimus, cometam vnum miti & Iouiali splendore fulsisse (non sanguineum arsisse) ipso anno LXXII: itemq; alterum, grandem, minacem, caudā in scopas porrectā, anno LXXVIII. Vbi autem, & quando, tuus hic intermedius? nos in Europā nulli vidimus: tu noue Eudoxe, ita illum in cælo, vt me Ienæ. Vah poëta huius fabulæ! quā malè & inconspēctè composuisti hoc argumentum? Nimirum magnum illud Numen est, & tutor etiam nostri Genius, qui mentem his talibus eripit aut obnubit: & efficit vt nō palām falsa solū, sed inconsistentia dicant. *Perierat innocentia*, ait ille, *si nequitia iuncta esset prudentia*: non est. & voluntatem magis nocendi, quā artem habet. Satis, satis. manum mentemq; ab his sordibus: ad vos inclyti SENATORES conuertor. Spernite, vt cœpistis, eiusmodi calumnias: spernite?

imò & coërcere, quod munus vestrum, quod vtilitas publica, à vobis poscit. Si quis opes ereptum eat, punitis: & nō magis istos famæ & boni nominis prædones? Nam *famæ quidem & fidei damna* (ait verè Liuius) *maiora sunt, quàm quæ estimari queant*: quid cū ita publicè, & scriptis editis, inferuntur? Nam ore si quis calumniam aut conuicium facit, apud paucos, & in vno aliquo opido, potest: qui libris, & Typographiæ hac tubâ, quid nisi insonat & inflat eas in Europæ totius aures? Apud Indos legem fuisse olim didici, vt qui semel mentitus esset, ab omni magistratu, honore, munere exsors haberetur & repulsus: ô in istis reuocetur, qui tot improbis mendaciis caput & famam petunt innocentium. Quid innocentium? benè merentium etiam dicam. & quid aliud tot annos egimus, atque agimus, quàm vt nostris vigiliis & scriptis erudiamus, & viam ad optima sternamus iuventuti? Fecimus sine dolo: vt porro sine noxâ aut metu liceat, vos SENATORES, & qui alij PRINCIPES ac rerum domini estis, rogamus. Imperium & coërcitio vobis in improbos: utimini. quia PRINCEPS (vetus vox aurea) QVI CALVMNIATO-RES NON CASTIGAT, IRRITAT. Ita vos cum rep. vestrâ, SENATORES, Deus florentes beatosque faciat, in hoc & illo æuo. Louanij, III. Kal. Octobr. ∞. Iæc.

EPISTOLA LXIX.

Lutetiam.

ISAACO CASAVBONO.

ANIMADVERSIONES tuas in Athenæum accepi, gratum sanè donum te mittente. Agnosco amorem, quem iure tamen deberi mihi scio amanti. Quod ad ipsas, quid nisi te dignę sint? nec vel conetur aliquis tale, nisi interiore quâdam & variâ doctrinâ: quam tibi consensu tributum imus Casaubone, qui aliquid sapiamus aut iudicamus. Frucere, atque etiam vtere: & vt hætenus, in publicum dimanent ab vberi hoc fonte aquę. Fauere nos, hoc scito. & quid aliud? vnâ decurrere hoc stadium cū languor vetat, ille meus vetus; tum nescio quod fastidium, quod vel tempora vel ætas in nobis gignunt. Laborum iam veteres sumus, præmia iis quæ nosti: extrema hæc ætas, quid nisi se aspiciat, aut potius illa alta, quò imus? Nos & nostra paullatim deficimus, & videmus ipsa illa ingenij opera

-tabes-

— *tabescere & ire* : *in* *omnibus*

Ad scopulum, spatio atatis defessa vetusta.

Itaque vt in extremo cursu agitadores, calcem respiciamus, & adspiramus ad quietem. Eram quidem in Annæo nostro, & pars magna peracta, sed cunctor & obhæreo in reliquis; an spiritum & impetum recipiam, nescio. volo, nolo, æstimo, contemno. Hoc seriò volo, vt me ames tui peramantem: quod corde & fide dico.

*Ζῆς δὲ ἑνὶς ὢν, οἶδ' ἐν ἑαυτῷ θεός.

*Testis
Deus mihi
esto, & om-
nes calites.

Vale. Louanij, xii. Kal. Nouembr. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXX. *Lutetiam.*

FRIDERICO LINDEBRUGGIO.

PLVRIES te scripsisse quod adsignificas, id credere me par est: sed & hoc te mihi, nullas accepisse (vnas in Batauis datas excipio) quibus vices non detulerim respondendi. An in te parcā mi Lindebruggi, qui huius officij passiuam, vt sic dicam, operam ita largior, vt negem benigniorem in Europā manum esse? Gratulor tibi aduētum, & magis moram in eā regione, quæ tota humanitati facta, non dicam dabit, sed augebit in te eius sic studioso. Viros ibi habes inter Europæ lumina: nosce, accede, accendere, & melior, doctior, clarior ab iis redi. De legibus Longobardorum, & quæ adhærent, auidè exspecto: & magis Glossarium. nam & ego in iis (sed meo ingenio, & sine Thesæo) aliquid inquisiui & indagavi. De typographo autem nostro, si ita statuis, ad eum scribito: ego secundas facere non abnuo, & eum adhortari. Casaubonum illuc esse, mihi volupe: an docturum tamen publicè, an in priuatis studiis (non enim otio) futurum? Scripsi ad eum, & pariter, credo, accipietis: vos & pariter me amate, sic affectū in tales. Louanij, xii. Kal. ix. bres. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXXI. *Lutetiam.*

IACOBO AVGVSTO THVANO V. C. S. D.

DOMO & contubernio meus hic est, quē vides. Quid commendem? iam feci: & hoc nomine, scio, carum habebis, quia meum. Hoc petit, posse interdum aspectu, & (si vacat) affa-

tu tuo frui : quod sibi voluptati & fructui, sed & honori apud alios ducet. Nomen summi viri patris tui iam olim te illustravit: accessit à te lux altera, ne radium inuide iis, qui à longinquis oris venerabundi accedunt. Hoc de Baronio: quid ultra? de me, quod nolim & nolis, sum in morbo, nec illo veteri & familiari tantum, sed & nouus aduenit, & humor se insinuauit in pectus, qui tredecim iam dies affligit, & quanquam non lecto, tamen domo & cubiculo tenet. Quid me soletur, nisi communis lex, Næuio expressa?

Pati necesse est multa mortalem mala.

Vt tu, Vir amplissime, rarò & serò, Deum precor. Louanij, VII. Idus Nouemb. ∞. Ioc. Casauboni vsum fructum tibi gratulor : eius litteris ante dies aliquot respondi, & hîc iterò salutem.

EPISTOLA LXXII

Burdigalas.

FLORIMVND0 RAEMVND0, *Senatori.*

EGO verò, Vir Cl. scriptum tuum contra fœdum & veterem errorem illum iamdiu accepi, & accepisse me litteris sum testatus. Eæ ipsæ etiam nunc inter meas scidas. An ego huic amoris tuo non responderem, quem sic acrem in me &, pænè dicam, igneum ostendisti? ab eam valdè non ab humanitate tantum, sed à peculiari meâ indole, quæ verbis rebusq; benigna est, & se exferit vbi copia cumque datur. Enimverò delectauit me scriptum tuum, testificor, suavi simul & argutâ eloquentiâ, tractatione eruditâ, quam pietas vbique intercurrit & commendat. Sed quid ego iudico? habes magni illius, an summi potius viri, testimonium, quo gloriari etiam ipsa Modestia possit. Faueo tibi & gaudeo: mihi doleo, quòd illum aliosq; ibi rei Christianæ apices visere & adire nō fuit, vti animus & votum meum erat. Verè enim hoc tuus filius (quem reducein tibi gratulor) narravit, & desiderasse me, & desideratum fortasse fuisse: sed Numen illud, quod nostra gubernat & temperat, consiliis meis intercessit. Valetudine me afflixit: quæ etiam nunc languida, & à parui roboris filo pendet. Parca incidet, cum volet: sed affectum meum erga te non minuet, quem animo insitum secum ille ad meliora loca (ita voueo) feret. At de coniugio, quod tu à

Mercurio

Mercurialibus nostris audieras, quàm risum mihi mouit? Ego, vir optime, non recens in eam nassam veni, sed annos iam vigin-
tis ex custodia hæc me habet. Liberos tamen nullos genui, nec
hunc coniugij fructum aut lenimentum Deus dedit. Tuos ut ti-
bi, te ut ipsis longum seruet, corde eum rogo. Vale vir Cl^{me}. Lo-
uanij, xvi. Kal. Decembr. ∞. Ioc.

Adolescentem quem mihi commendas, iam meus est, & faueo
& amo.

EPISTOLA LXXIII.

Augustam.

MARCO VELSERO.

AD Puteanum cum per te scribo, an non ad te vnà? Decere
arbitror, imò & debere, cum præsertim quod nunciem ha-
beam, de valetudine meâ paullum firmiore. In lapsu ea fuit mi
Velsere: & videbamur palam ire ad plures. sed Deus meus ad-
spexit, tenuit, & in veteri statione iterum locauit. Insistam, dum
auocer, & turbida hæc liquidis ijs mutem. Seneca meus iam
menses aliquot sepositus iacuit: & testor Numen, animus sæpius
fuit deponendi. Ut naus in malaciâ hæret: sic ingenium in hoc
languore, cui melior aura non adspirat. Quid igitur pangam?
luteum aut bliteum aliquid, & quod priora nostra dehonestet?
Non semel mihi is metus est: & ô te aut alium seriò amicum, si
quis seriò moneat, & aurem vellat! Addo, quòd etiam tempora
& æuum video (falsus Calchas sim) quibus breui non dicam pre-
tium, sed vix vita sit optimis artibus, quas iuimus & imus cul-
tum. Tenebræ & barbaries imminet, & diffundent se per Eu-
ropæ nostræ campos. Sed Deus curabit: interea CENTVRIAM
EPISTOLAREM tertiam edo, sed ad Italos aut Hispanos tantum:
& causa mihi fuit sic disponendi. Sequuntur aliæ, in quibus
Velserus meus agmen ducit. Martialis Raderi quando in lucem?
alij minantur, & antecedent. Mone, saluta, & tu V.C. corde sal-
ue. Louanij, xii. Kal. x. bris. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXXIII.

Lutetiam.

ISAACO CASAVBONO S. D.

ANIMADVERSIONES in Athenæum tuas nuper vidi, nunc
legi, quid sentio? tuas esse, & vel ad inuidiam laboriosas &

* quod ver-
bū de clau-
stris exiit
oris?

* Nec tibi
per cultum
sublādior.

eruditas. Fruere his dei donis mi Casaubone in eius tuamque gloriam, in nostrum omnium usum, qui meliore quidem illa Musā capimur, id est, priscā. At de Polybio tuo, — ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, tu ut tenebris æternis illum damnes? sic enim ambigis & loqueris (observaui:) ah vanè, ah stultè, & reuoca illud verbum. Quid verbum? facta prome, & ipsum nobis da in clarā luce. Potes, aut nemo hodie. Hæc tibi candidè, * μηδέ τι σ' αἰ- δόμηνος μελίσσομαι. Neque nescio concurrere te in parte operis mecum: quid refert? Lipsij omnes hac in re sint, æmulatio cesset, sed & figuræ istæ & morsus, quibus petere aut peti inuicem literati solemus. Malo more, damnemus: imò quin iuuamus potius & monemus alij alios, ex priuato & publico usu? Vellem, velis: & fac mihi age in MILITIA, quam tertium imus recusum. Gratum erit; & coram si simus, ex ore meo videas internum hunc candorem. Qui has tradet, meus contubernio fuit. si comitatem ei exhibes (& rogo facias) mihi imputabis. De eodem nuper ad Amplif. Thuanum: cui nunc corde salutem voveo. Louanij, III. Nonas Decemb. æ. ICG.

EPISTOLA LXXV.

Lutetiam.

SEBASTIANO ROLLIARDO Ito.

* nec in so-
mno.

EGO te, cum Varrone hoc dicam, modo scenatili tetigerim? * ἔδ' ὡς ἓναρ. Ioci fuerunt innoxij, puri, & niueos dicam, quia & frigus, credo, habuerunt. De moribus tuis ne mihi verbum, scio sanctos esse: aut scripta tua mihi mentiuntur, character ille interioris mentis. Sed hoc mitto: in victoriā & triumpho tuo pænè ipse triumpho. O bona sententia, an censura, in sexum non semper bonum! & valdè eum soluit, credo, & fibulam verecundiæ laxauit, licentia hæc bellorum, quæ tu inciuiilia iure appellas. Quando apud nos terminanda? nam vos nōne finem videtis, cum extra fines ea ablegastis?

* At nobis
alij obne-
niūt aliun-
de dolores.

* Ἡμῖν δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρὰ πρὸς ἡ ἀλγέα κείται.

Queri, ac pænè indignari libebat, tristem Belgarum sortem: nisi ille coërceret, & ingereret,

* O fatui,
diuis qui
succēsemus
iniquè.

* Νήπιοι, οἱ ζῆνι μεθυαίνοντο ἀφρονέοντες.

Ergo ad me & te redeo. & gratias corde habeo, ore dico, pro Carmin-

Carmine bello & erudito, quod Senecæ meo præfigendum misisti. Præfigam enim: etsi iamdiu desij, ut obseruare potuisti, hoc genere scitamentorum condire dapes nostras, ob asperos quosdam Morychos, qui has laudatiunculas in meam culpam & superbiam trahebant. O morum communium, ô mei ingenij ignaros! Et vereor ut iterum eiusmodi calumnijs segetem ipse mihi feram, cum Epistolas edam: in quo nunc scito me esse. Est tanti, dum vota & consilia amicorum audiam: dum boni etiam benè dicant, quod Dei & ipsorum benignitate adhuc fuit. Sed heus, fas est te & qui me amatis, * *ζωάρεα τίειν*: ita ab ipsis pænè *Saluti sacrificare.* Orci cancris nuper sum reductus. Viuo tamen & spiro, & tuus semper mi Rolliarde. Louanij, postrid. Nonas x. bres. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXXVI.

ANTONIO FABRO BODERIO, *Legato Regis Galliarum.*

QUOD petebas à me, etiam si nec petisses, faciebam. Amo & curo iamdiu adolescētem nostrum, quia à te commendatum, quia per se etiam commendatum: & indoles est, quæ meretur produci. Quantò autem libentiùs promptiusque faciam, te sic rogante? cui ut gratificari & obsequi velim, virtus tua & sine colore probitas facit. Omitto alia externa, quæ splendent circa te, sed quibus origo est ab illis. Ergo de præceptore in Græcanicis iam prospexi illi nostro. unde? è meâ domo: nec aptiorem potui aut fidiorē elegisse. Est adolescens mihi à manu & studijs: cuius operâ facilè caruero diurnam horam vnā, quam cum illi impendat, etiam mihi sic cupienti. Fateor equidem decorum magis, quàm necessarium esse totum hoc Græcari: sed in adolescente cui ætas & ingenium florent, cur spernamus etiam & conspici nolimus hos doctrinarum flores? Sicut arboribus, quarum propria dos & finis est fructum ferre, etiam folia videmus congenita, & flores: idem in studijs, & ornatum habent ac poscunt, præter nudum illum prudentiæ aut sapientiæ fructum. Quid etiam quòd fama sic postulat? pone mihi litteratū virum in cœtu similium, vbi lectio aut sermo de Græcis: turpe obmutescere, & cum rubore incitiam fateri. Addo, quòd vix hodie non dicam Latinè, sed Gallicè quisquam scribat, qui non ex

eâ linguâ intermisceat : hærebit ibi noster , & qui vadum hoc transferat, exspectet? Nolim : non tu quoque scio, Vir nobilissime, & vel fratris tui (nunc inter beatos) illius multilinguis admo-
neant exempla . Finio, & à magno Deo tibi valetudinem fir-
mam, mihi beniuolentiam tuam depono. Louanij, XII. Kal.
Ianuar. ∞. IOCI.

EPISTOLA LXXVII. *Monachium.*

THOMAE MERMANNO, *Doct. Medico & Consiliario*
Ducis Bavarie.

CVRA tua pro Fieno nostro me quoque afficit V. Cl. & ip-
sum illud in te amare cogor, quod quæ amo sic amas. Bo-
no fato Spadam ille venerit, vbi te nouit, insinuauit, & amici-
tiam pepigit, quæ affatim ei non voluptatis solum adfert, sed fru-
ctus. Honestissimum enim hoc munus, quod apud Principem
vestrum obire in eius manu est, vni tibi debet: & suscipiendi, fa-
teor me auctorem semper fuisse. Quod ab inuito animo verus
in eum amor expressit. nam me tantum aut nostra si consuluis-
sem; maneret potius, & vsui priuatim nobis, publicè splendori
esset. Vsui inquam. nam & ego imperatore hoc in morbo vtor:
qui me latens, ignobilis, tria iam lustra lancinat & diuexat. O tri-
ste fatum! quod & tibi congenitum audio, & doleo: non tamen
sine solatio aliquo mei, quod illinc deriuo & traho. Subit cogita-
tio, Tunc indignè & dequerare in assiduo languore esse, cum
medicorum isti principes non sint exfortes? En Mermannum
tuum, eâ non peritiâ solum, sed prudentiâ virum, & addo virtu-
te, iacet, nec se arte ullâ erigit: tu erigere, & cogita auctorem il-
lum nostri occulta ea morbi semina sic indidisse. Vt arbores aut
stirpes interdum folijs floribusque marcent, obscuro vitio & ab
radice: sic nobis fit. feramus, & cum poëtâ dicamus;

* Namq. ita
decreuerunt
mortalibus
immorta-
les

Afflicti ut
vivant.

* Ως γδ ἐπεκλώσαντο θεοὶ θνητοῖσι βροτοῖσι
Ζωὴν ἀχρυσίαν.

Sed ad Fienum nostrum. ille verò iam apud vos esset: nisi eum
quoque inualetudo, & maioris metus tenuisset: quod ex litteris
eius satis discas. Nam profectò Istro fallacior sit, si apud tales
Principes ludat. Publica apud vos parùm læta audimus, Canisiâ
nuper

nuper captâ : & nobis etiam noster Mars non ridet. Etsi Principes tamen optimos habemus , & inuidia fati erit , si non felices. Quod abominor : & te meq. V. Cl. tandem propitiato numine saluere toto animo voueo. Louanij, IX. Kal. Ian. anni ∞. IƆCI.

EPISTOLA LXXVIII.

Lutetiam.

FREDERICO MORELLO.

DIV filuimus. languore an ignauia, nescio : sed illo potius, qui iam non hospitium, sed domicilium me habet. Si tamen & ista mixta, haud excuso. & vt in morbis pessimum est, non habere mali sensum: sic bonæ ego etiã spei, qui & mea mala frue culpas agnosco. Agnosco: imò & emendo. atque ecce manum ac stilum mihi laxat iste, quem vides, & quem domus mea ad vos misit. Qui etsi stirpe non est è me aut meis : tamen institutione & disciplinâ. & hos tales, quasi adoptione proles, Deus plures mihi dedit. Crescant, boni perseuerent, & tales ament: inter eos te mi Morelle. quod iste, gnarus mei sensus & iudicij, facit. Norit inquam te propius, fas conuenire interim. nam ipse vos & vestra videndi, atque ab ijs discendi, finem * ἀποδημίας habet: quia adolescens etiam est, & vt ille ait,

* peregrinationis.

* Οὐδ' ἐπὶ πῶ μὴ τοῖσι πεπερημένοι πυνυνοῖσιν.

* Nondam etiã ex usu rerum prudentiam adeptus.

Da, quæso, admissionem me petēt: & à me pariter siquid voles, scriptum factumque cense. Louanij, IIII. Kal. Ian. ∞. IƆCI.

EPISTOLA LXXIX.

Bruxellam.

BERNARDO MONTGALLIARDO, Theologo & Ecclesiastæ eximio.

SALVTEM mihi à te nunciauit, & tuam super eâ curam, is qui has defert. An non delectari me fatear? imò & erigi, ac meliorem fieri, & pænè, vt sic dicam, tuâ hac curâ curari. Quanti te merito tuo semper fecerim, qui me norunt, sunt testes: quibus crebrò aliquid de ingenij & eloquij tui laudibus fuit audiendū. Quod si est: quid ambiges, quin ab eo quem sic æstimem & amem, votiuum mihi sit amari? Atque ego ex famâ communi, rarò fallaci arbitrâ, primùm te noueram: ipsum deinde vidi, con-

ueni, & quod ante omnia pono, in publico audiui. Quem? Homericum illum non senem, sed quod admirationem augeat, iuuenem:

* Cuius ab
ore fluit
voxnectare
dulcior ip-
so.

* Τῷ καὶ ὑπὸ γλώττης μέλιτος γλυκίων ῥέει αὐδὴ.

Profectò ita est. & Hercules Gallicanus ille, quem maiores nostri coluerunt eloquentiæ præsidem, in te reuixit: & tu ille es, qui velut catenis deuinctos trahis audientium animos, in quam partem cumque tibi visum. O utinam mihi fas regustare tua mella! quia ut ij qui à dipsade percussi sunt, magis magisque sitiunt: sic nos, qui semel à telo tuæ linguæ. Quia ita tibi tamen diserta est, ut pia simul & fructuosa sit. atque ut floribus alij ad odorem aut aspectum vtuntur tantum, medici etiam ad sanitatem: sic tu istis doctrinæ & eloquentiæ, non ad voluptatem, sed magis ad salutem. Maneo in voto, ut audiam: & id meo magno, quid si etiam tuo aliquo, bono? Non enim ut fonti qui hausit, luci qui vidit, nihil profuit: ita hîc est. sed contrà, intellegens auditor & in rem suam eligens, aliquid etiam illi, qui docuit & effudit. Nam in vulgus quàm multa pereunt? & tanti sæpe est ijs vitreum, quanti margaritum: apud nos aliter. qui, sine superbiâ dicam, bona arbitrari possumus & æstimare: & quod caput est, arripere & imitari. Deus mihi det, & te longæuum V. R. & Eximie tuendæ simul & propagandæ pietati faciat. Louanij, III. Kal. Ianuar. ∞. IOCI.

EPISTOLA LXXX.

Gratium.

MARTINO DELRIO, *Presb. Soc. Iesu* S. D.

IAM NVNC tuas accepi, mi frater, gaudij & doloris anceps: quia & illud capiebat, ob felicem tuum aduentum, & hic non abibat è diutino silentio tuo conceptus. Scis quanto? quintus mensis iam fluebat, cum vidi tuas: scriptas antea fateor, sed ubi aut cuius culpâ hæserint, noster tamen metus ille fuit & angor. Obsecro, si me antiquum amas, enitere ut & scribas citius, & certius mittas. Nos valemus, ut solemus: fato tamen nuper vicinissimi, & alibi iam pro functis habiti. adeò fama periculum interpretata est, & solēs auxit. Abijt, viuimus, legimus, vix etiam scribimus, & Senecæ nostro aqua hæret. Conabor cum viribus & ani-

& animum recipere, atque adeò ardorem: sine quo meæ quidem Camœnæ nihil possunt. Publica hîc sunt, ferè vt reliquisti: etiam tumultus illi militares, paullùm fracti quidem & minùs tumidi; sed vt in mari valdè moto, etiam vibratio est & tremor, post tempestatem. Cetera silent, aut frigent. nisi quòd Galli nos excitant & in se intendunt, magnis properisque successibus in Allobrogico bello. Inuolui nos, boni timent, alij sperant. Etsi nunc calidi & densi rumores de pace erant: da vt validi, ô tu ille pacis auctor. Nobis expediat, vobis etiam illîc expediat: quibus valdè timere incepimus à Canisîâ captâ. Heu fraudem, ignauiam, an quo nomine appellem, ducum militumque! Sed & finitimi Germani, non dicam auertunt pericula sua fortiter, vix ferio aduertunt. Sanè iungi Principes nostros inter se opus, quod conari omni ope Pontifex dicitur: vtinam efficiat, & semel tristia hæc bella lætis & gloriosis illis mutet! EPISTOLAREM CENTURIAM SINGVLAREM (ita inscripsi) nuncedo, ad *Italos & Hispanos* tantùm. Quid? contemno alios, & meos? absit: sed causas habui, quas aut videbis expressas, aut diuinabis. Radero iamantè meo submisî quædam in Martialem: & alia velim, si velit occupatio, aut valetudo. Velsèrum te vidisse, & talem iudicasse, gaudeo: neque ambigebam. Magnus ille vir etiam in prisco & magno æuo fuisset. Toto animo eum amo. Scis quòd etiam te, mi Pater, æternùm: rogo fac mihi, & raritatem illam scribendi emenda; meque simul per tuas preces. Louanij, VI. Kal. Febr. ∞. IOCI.

Adfuit mihi hodie Ger. Riuius Typographus, qui Magicis tuis fecit primam, sed illustrem, lucem. Cuperet tuâ veniâ recudere, & Additamenta habere. Si potes, gratificare viro bono, & ego quoque rogo. Chartam, typos, omnia ex voto tuo promittit. Rescribe, quæso, quid animi tui sit: si potes, idem quod nostri. Iterùm vale. In acri frigore, & per quod manus mensque torpet. Ideò ab alienâ hæc manu sunt, ne mea incondita sit molestia.

EPISTOLA LXXXI.

MARCO VELSERO S. D.

CENTVRIA nostra prodijt, & mitti ad te iussi. Aliæ sequen-
tur: si tamen tuta à calumnijs hæc via. quas solas si fugio
(nec enim laudem hîc appeto) satis est, & officium hoc largi-
mur amicis. Officium. nam ego eâ mente facio: in meliori ære
vel operâ exhibiturus, si opes viresque meæ essent. Quem hîc
vides, amicus noster est, in re lautâ elegantiarum & antiquita-
tum appetens, earumque amor in Italiam traxit. Nefas putavit
te non videre, quem melior fama notum apud nos & longiùs
fecit: tu meâ causâ vel leuiter fruendum te dona, & me serîo
tuum ama. Louanij, x. Kal. Mart. ∞. IOCI.

EPISTOLA LXXXII. *Leopolim Russiæ.*DEMETRIO SOLICOVIO, *Archiepiscopo Leopolitano.*

MAGNUM mihi gaudium, imò exultatio fuit, in scriptio-
ne tuâ tam amicâ, tam honestâ: sed quod tamen velut
animi lumen nubecula aliqua meroris an pudoris obduxit, cum
cogitarem videri me in officio cessasse, quod prior & vltro digni-
tati tuæ debebam. Videri, inquam. nec enim re cessavi, sed ipse
scribendo præueni: etsi in missione nescio quid, casu an fraude,
turbatum sit aut commissum. Annus iam & menses labuntur,
cum à Dauide Hilchenio monitus de tuo in me affectu: gratias
litteris egi, & quanti facerem iudicia de me tua, quia maximi ip-
sum te, ostendi. Verba hæc non esse, ipsam rem auctorem do,
ecce meas litteras, quas iniunxi huic chartæ. Atquin alias vllas
tuas, præter has, non equidem vidi: & benè sit viro nobili Hie-
ronymo Ferrerio, qui iter istis aperuit, per tam longa viarum, fe-
lici successu. Quod autem benignè scribis, etiam in illo Sarma-
tiæ Europææ margine (verba tua sunt) illustre mihi nomen esse:
lætari me id, sed cum aliquâ animi cōtractione fateor. quia con-
scientia vereri me adigit, ne parùm firma ea lux sit, & velut in
aëre caducæ stellæ. Quid enim (pectore hoc promo) magni in
nobis nostrisque, præter animum & conatum! illum amicum
virtuti,

virtuti, doctrinæ, & magis sapientiæ, non nego: & hunc, qui tentarit gignere aut producere ea in animis aliorum. Hoc fine scripsisse atque edidisse me scio: quæ utinam postuma, ut præfens hæc ætas, probet! Nam cum aliter, & fera illa iudicia demutant: quid miserius hac classe nostrâ scriptorum? Nam cum plebeijs istis & ordinarijs simplex atque vna corporis mors imminet, nobis etiam illa ingenij: atque ita verè dixerim, vitæ ultioris cupidine, bis nos mori. Sed tamen, utcumque posterius, fruimur interea hunc fructum; atque in re istum alium, quod animus, dum talia pangimus, seriò abducitur à cogitatione circumstantium vndique malorum. O noster, ô vester, imò ô Europæ status! quis eum fixis animi oculis videat, & non, cum Ioue illo Homérico, * αἷμα τοῖσας ῥιπιδας destillet? Et illud inter omnia co-

* sanguineas guttas.

quit maximè, capitale & summum, per dissidia hæcciuilia, religionem cuniculis suspendi aut concuti: euertendam deinde bellis, quæ hostis ille Christiani nominis strenuè, & heu feliciter, infert. Mala hæc nostri æui: in quibus tamen & bonum esse licet ac iuuat, & per vestigia maiorum (conari me firmiter scito) è fluxis his rebus transire ad illas æternas. Eas, etsi pietas & virtus tua tibi conciliant; ut seruum tamen id sit, & diu terris luceas, nostrum est votum. Vale, ô re magis quàm titulo Ill^{me}. Louanij, xv. Kal. Maias. ∞. IOCI.

EPISTOLA LXX XIII.

Leopolim.

HIERONYMO FERRERIO V. N.

QUID, quid hoc est? Sarmatia te habet, quem ego in Daciâ esse censebam? quid magis etiam miri hoc est? tu Latine ad me scribis, & ita ut si in grege nostro esses, vetus harum litterarum & solens? Mi Ferreri, ab adolescentiâ in bellis te fuisse scio, & Martis illa castra coluisse, non hæc Musarum aut Mineræ. Prodigium, non mentior, mihi visum: & nomen tuum agnoui, ipsum in scriptione abnui: sed vel inuitus & gaudens denique adfensi, te illum meum amicum, & crebrum inuisorem esse. Sed per Deum, cur totum hoc litterarum studium me celasti? cur, quasi hospes in Latio, auertebas à talibus & sermonem & vultum? Homericus ille Vlysses mihi in mente, qui eloquen-

* in terram
lumina fi-
xus.

* viro stu-
pido assi-
milatus.

* verba ip-
sis niuibus
brumali-
bus aqua.

* decorè.
* fatidicè.

* pax spe-
ciosa.

* - cū mor-
talibus ille
irascitur
atque mi-
natur.

* Factū Dei
istud. ne-
minē culpo
virūm.

tiam callidè dissimilans, *stabat initio immobilis*, ut inquit, * *καὶ χρο-
νὸς ὁμμετα πῆξας*, & planè * *αἰσπεῖ φῶτι ἑοικῶς*: at cū loqui cœpisset,
tum emittebat illa * — *ἔπευ νιφάδεσσιν ἑοικότες χειμερίσιν*. Cum eo te
comparem in parte. qui hoc Latinè loqui aut scribere, callidè an
modestè nos celans, nunc denique effundis copiosâ epistolâ, &
Deum testor, decorè scriptâ. Quid tamen mirer? inter eos ibi
viros agis, qui olim barbari, nunc nos tales faciunt: & è Græciâ
simul & Latio pulsas aut spretas Musas apud se comiter habent.
Itaque gratulor tibi in ea loca aduentum; & nec illi infido &
vafro, aut fortunæ tuæ potes irasci; quæ tristis visa, duxit te ad
res fructuosas simul & lætas. Atque illud etiam vnicè gaudeo,
quòd magno illi Demetrio, re magis quàm nomine Antistiti, in-
notuisti, atque adeò te probasti: ô viro quem veneramur pariter
& amamus! iam olim ex famâ, nunc ex tuis, magis quæ eius litte-
ris, doctè, prudenter, amanter ad me scriptis. Ac benè à te factum
& * *περοσηκόντως*, quid *περοσηκόντως*? imò * *μαντικῶς*, quòd asseueraue-
ris vltro me scripturum & priorem fuisse, si de tam insigni eius
voluntate mihi constitisset. Profectò enim ita feci: & simul Da-
uid Hilchenus (de quo scire aucto viuâtne & valeat) simul, in-
quam, ille mihi tetigit de isto heroë eiusque animo: scripsi sta-
tim, & Fortunæ iniquitas non mea inscitia est, si litteræ hæc amif-
sæ. Sed hæc de ipso, magis ad ipsum. de te, subindicas. breui ad
nos rediturum. quod equidem non dissuadeo (quî possim, con-
tra animi mei sensum, qui te frui desidero?) sed tamen quæ scēna
etiam rerum apud nos sit, & scire te velim, & cogitare. Tristis
est, & procul à nobis illa, quæ vicinis arrisit, * *εἰρήνη ἀγλαόμορφος*:
lentus Mars habet, rapinæ, seditio, & vno verbo, thesaurus ma-
lorum. Aliam faciem à nouâ istâ facie status exspectabamus:
sed frustrâ, manet illa tempestas quam Iuppiter immittit (cum
Homero dicam) * — *ὅτε δ' ἦγ' ἀνδρασι ποτεσσάμενος χαλεπήνη*. Illam
enim causam adspicere, aut certè promere malo, quàm has me-
dias: iterumque cum alio poëtâ,

* *Θεὸς τὸ πῦρ μα. μηδ' ἐν' αἰτιῶ βρότων.*

Sed hoc mala auget, quòd vix spes non dicam finiendi, sed le-
uandi sit: nisi quòd in Italiâ vestrâ mirificos apparatus audimus,
& planè regiones, nec tamen in ipsâ (ut aiunt) explicandos. In bar-
baros ibimus? & tandem magni aliquid concipient patrabuntque
magni

magni isti reges! O Deus donet, & ponere aut seponere hæc minuta & atterentia bella: nec alio ferè fructu. Quia autem de bellis, age, tua * Πολεμικὰ quando lucem, & nos ipsa videbimus? * Militaria. quæ auxisse & polijisse te scribis, & quidem in Latinâ veste. Prodeant hortor, multa boni iudicij & peritiæ scio olim me in ijs obseruisse. Bella etiam in tuâ viciniâ, vt tangis: & quidem vtrunque: sed tangis tantùm. Cur non vberius? iuuet nos audire longinquos illos fragores, magis quàm propinquos excipere hos nimbos. Scribes igitur, si illuc manes: sin autem, quid opus est? dices coràm apud tui tuorumque sermonum auidos & amantes. Louanij, xv. Kal. Maijas, ∞. IOCI.

Ille, qui se * ὁμαιμον meum dixit: non est, ne * περσῆκων quidem * Consanguineum. κατ' ὀππιαμίαν, nisi quod * ἀδελφὸς αὐτῆ τὴν ἀδελφὴν ἔχημε τῆς ἡμετέρας ἡέας. * ad finis per nuptias. Cetera, vir bonus est: & si quid ei benè factum meâ gratiâ, non * frater eius sororē mea Iunonis duxit. est ingratum.

EPISTOLA LXX XIII. Leopolim.

CYRILLO Magno Archimandrita Alexandria, & Exarcho.

H E V S heus, quid istud est ^a ὡς αἰδέσιμε ἀνερ, & λογιώτατε; ap- ^b venerabilis vir & doctissime. pellas me ab extremâ Sarmatiâ, tu è mediâ Græciâ? Epi- ^c Atticè scripta. stola enim tua sic dicit, prorsus ^b ἡττικισμένη: quam cùm legi, quid ^c gustare Hymetti vestri fa- aliud mihi visus, quàm ^c γένεσθαι τὰς τῆς ὑμετέρου ὑμέτου σίμβλας; At- ^d uos. que tu etiam suavi cogitatione eò me pennâ tuâ, velut illâ Pe- ^d Reueren- gasi, transfers: dum scribis, ^d τὸν αἰδέσιμώτατον Σολικόβιον οὕτω με φι- ^e diffimū So- λειν, ὥς τε καὶ τὰ πονήματά μου (ita loqueris) εἰς τὴν ἐλλάδα πέμψαι. O vi- ^e licouū ita me amare, rum amoris, nescio an iudicij, præclarum! Egone aut mea ^f ut & lucu- tanti, vt in illam cultissimam olim mundi partem, ista ^f ῥα- ^f bratiuncu- ^g las meas in- κάματα mittantur? Et de amore quidem, ^g χάριτας μὲν οὖν αὐτῶς ^g Graciam miserit. ^h centūculi. ^h πολλὰς ὀφείλων οἶδα: at de iudicio, ^h & σαφῶς μοι σύνοιδα οὐκ ἀξιο- ^h gratias illi ⁱ δέντι τέτων. Et si tamen ea ipsa & amo & accipio, ⁱ οὐχ ὡς μῦρτυ- ⁱ multas de- ^j bere scio. ^j εια, ἀλλὰ κένζα: ὥς τε τὴν αὐτόματον ἐν ἡμῖν πρὸς ἀρετὴν & παιδείαν ὀρ- ^k nō meru- ^k ἰσσε, ite scio. ^k μὴν, ὅτι πλεόν περσασκονῶν & ἔξεργίειν. Atqui & tu mea vidisse scri- ^l non ut te- ^l stinonia, ^m bis, & ipsum me cupere, si quis Deus daret. O site, si me ^m sed stimu- ^m audiat! libens lætusque voti huius damner, & animum & cor- ^m los: ut ijs in- ⁿ sitain nobis ⁿ pus, in quo tam candidus ille habitat, vnâ amplectar. At nunc ⁿ ad virtutē ⁿ cūm nostra, cūm vestra video, & vtrobique ⁿ πολέμων ἀέλλας: cūm ⁿ & doctrinā ⁿ propensio.

magis aen-
atur atque
excitetur.
bellorum
nimbos.
leui mo-
mento sus-
pensam.
gausiu-
rum me hoc
gaudium.
m o vir do-
ctissime, per
Mercuriū,
amabo &
venerabor
in aum.

etiam meam valetudinem sic tenui filo nexam, καὶ ὅτι μικρὰ αἰω-
ρμένην ῥοπῆς: equidem diffido¹ χαρήσεσθαι τῆτο τὸ χάριμα, & non nisi
animo te meum videbo, in eoque gestabo. Faciam certè. & te^m ὦ
ἀνερ λογιώτε, νῆ τὸν λόγιον, φιλῶν καὶ τιμῶν δ' αὖτε λήσω δια' βίης. Louanij,
xv. Kal. Maias. ∞. ICCI.

EPISTOLA LXXXV.

Eodem.

IOANNI ALNPECKIO, civi Leopolitano.

NEC mussa, nec excusa, si me alloqueris, litteris neque in-
scitis, & certè affectus optimi in me plenis. An ingratum
habeam in illo quoque axe me amari, mea æstimari? Facite, nec
in redamando imponam: vtinam mea tantum firmiter habeant
id pretij, quod ijs nouitas aut vester amor indixit. At de Ioachi-
mo noto mihi olim (& cuius frater vxoris meæ sororem coniu-
gio habet) gratum, quòd ei etsi in iustâ causâ, meâ etiam causâ,
adfuiſtis. Tibi debeo, debeo Danieli Richio, & illustribus illis
patronis quos nominasti. O Sarmatia, quàm dispar illi veteri
es! quàm ad artes & elegantias nunc adspiras? Quæ quidem ar-
tes à nobis & violento isto Marte exsules, ad vos iuerunt, non
hospitium, vt videntur, sed domicilium electuræ. Malè tantum
fit illis recutitis, qui vos premunt, aspero sed & pudendo serui-
tio: liberos & incolas, mancipia & exsules terrarum. Sed hæc
diuturna esse non possunt: & comprimendi illi, aut opprimunt.
quod abominor, & vetus florensque regnum, te vnâ mi Aln-
pecki, diu stare & saluere opto. Louanij, xv. Kalend. Maias.
∞. ICCI.

EPISTOLA LXXXVI.

IOSEPHO IULII F. SCALIGERO S. D.

SILES, filui: sed prior ecce appello. Prius etiam si materies
fuisſet: quæ nunc aliqua, an mentior? Epistolas enim nostras
mitto, id est inanes aliquot sermones, & vtinam non nugas se-
rius vir dicat aut ducat. Tamen mitto. verenti manu, fateor: sed
quid te celem aut subducam, quæ publicata sunt? Lector ijs esto,
si voles: Censorem abnuo, in alio omni opere expetitur. Quid
enim

enim nisi notam feram, & in Cærites, si fortè, referar sine suffragij deinceps aut stili iure? Fiat, ego quoque agnoscere culpam, quàm vitare melior: & vna excusatio occurrit, amici. Ij (non mentiar) voluerunt, & porrò volunt: at tu cum Euripide,

* Καὶ τὸτο λυπρὸν, σωασθεῖν τοῖς μὴ σοφοῖς.

Sed hæc facta: ego interea * εἰς βόλον καθίσταμαι: tua feria quando? Eusebiana illa dico, quorum dies cessit. Flagitaberis, nisi soluis. Fac, nos ama, & vale. Nam de morbo aliquid audiuius, sed fuisse. Louanij, viii. Kal. Maijas. ∞. IOCI.

* Et hoc graue est, desipere cū insipientibus.
* Iactui sū obnoxius.

EPISTOLA LXXXVII. *Gratium.*

MARTINO DELRIO Soc. Iesu S. D.

ALTERAS tuas accepi. nam primas illas ego quidem non vidi, & perijsse certò non arbitrariò scio: quod tamen mihi dolet. Omnia alloquia tua grata, cara: & magis nunc ex tanto interuallo. Quod de morbo meo audieras, ita fuit, & pænè capitali: seruator ille Deus auertit, & viuere etiam meo bono (ita interpretor) indulgit. Nam de alieno, quid nimis solciter? satis hunc cursum cucurri, & iure clamem,

*Sit modus lassò maris, & viarum
Militiæque.*

Atque ego in ipso Annæo, quem super omnes scriptores amo, * δαδουχίας illum lusum specto, & velim esse cui facem hanc tradam. Increpas me, scio, & adurges. sed quid dicam? velle, vix exsequi: adeò post illum morbum, animo quoque languco & torpeo,

* traditio-
nis faciū.

*Pocula Lethæos vt si ducentia somnos
Arente fauce traxerim.*

Deus melior me respiciat, & ego iterum illum. Epistolas cœpimus edere, & præmissimus illas ad externos velut gustum: at tu caue suspicari de omittendis ijs, in quibus iure tuo loca multa imples. non fiet, si viuo: nec si moriar quidem, si dispositio tamen mihi post vitam. Collectæ iam enim & digestæ. Quòd tua quædam priuato carcere claudantur, nolim, nec ius est: sed in os, qui super te possunt, & quibus tuo arbitrato addictus nexusque es, quis aliquid possit? Vtinam apud eos! res facta sit,

* *Larnam.*
* *è plau-*
stro liberè
loqui.

& vindiciæ illis compeditis. Satyras amici illius expectamus, quem cum tu sic ames, non ego ut tu, imò ut te, amem? Argumentum suaue & mimicum erit: nec moueat aut terreat sceptri illud * *μωρμολυκεῖον*. Ludat sub tegmine, & credat * *ἐξ αἰμάλῃς παρρη-*
σιδ' ἔσθ'. Scripseram in tuam personam: lituras vides. ignosce, siue diuinaui, siue erraui. Porro illud de miraculis, miraculum, nec ab ullis hinc auditum, quos ego quidem audiui. P. Leonardus, si est, geniale putat: & scis quàm assiduè tales ludos ludant. Apud nos tacitæ velut induciæ, quod ad bellum attinet: quidam ex pacto promulgandas etiam putant, triennales. O si vester ille Mars sic frigeat! aut si noster à calore illo mutuetur! Enimvero ego numquam magis suspensâ aure, & substrictâ bibi de Turcicis, quàm nunc cum te dimidium nostri ea loca habent. Meo iudicio (sed amantis & ideò fortasse præmentis) securitas non illuc, & migratio placeat priusquam fuga. Tamen apparatus magni, & occulto fine, in Italiâ nunciantur: magni, utinam illuc explicandi! Aliqui de Africâ petendâ ominantur. scilicet ut

*Libyam propinquis
Gadibus iungant, & vterque Pænus
Seruiat uni.*

Sed dies hæc reuelabit: non meum animum, quem nosti tuo nexum ac pænè insitum esse. Sic sit æternum, & vale. Louanij, viii. Kal. Maijas, ∞. ICCI.

Epistolæ nostræ minore modulo recuduntur. sustine quæso, ut sic habeas, commodiores translato. Breui fiet. Salutat te P. Leonardus, & contubernium meum.

EPISTOLA LXXXVIII. *Lutetiam.*

SEBASTIANO ROLLIARDO I^{to}.

LITTERAS tuas vidi, nondum Baronium qui præmisit secuturus. Quòd fauoris tui auram adspirasti iuueni, gratum acceptumque habeo: & is finis Galliam visendi, ut vostales videret & si daretur, insinuaret. Benignè & comiter à te factum: gratias habet, adeò non requirit aut queritur: & ego me fateor in vinculi eius partem venire. Tene nos, solui non lubet: dies tantum illa, quæ vindictâ manumittit, asserat in libertatem. Ego
in

in otio, sed segni & quod deprecet, si Numen aures votis meis donet. Valetudo abiicit, & litterulæ nostræ iacent, — ^{* ἐπεὶ νύ μοι} ^{* nam mihi dii curas} ^{ἀλλὰ θεοὶ καὶ κῆδ' ἔτευξαν.} ^{alias pepererunt.} Quod V. C. Gosselinus sic benignè defert, utraque manu arripiam, si sum qui soleo: nūc animo. & gratias (seriò rogo) à me habe, & non abnuere me tamen, sed differre donec possim uti. Quid autem vos illi acres & instantes, in hac altâ pace? vbi scripta, & eius fructus? An si fortè litteræ à vobis quoque abeunt, ut orbis est hic rerum, in alium orbem? Ego ijs diuturnam aut stabilem sedem apud nos non ominor: inuitus, sed res eò ducunt. Omitto ^{* θυμὸς ἀνὴρ μύθου:} te amplector, & saluto. Louanij, prid. Kal. Maijas. ∞. ICCC.

* Sermone
mordētis
animum.

EPISTOLA LXXXIX.

ANTONIO FABRO I^{to} S. D. Nunc Romæ.

TENE, Vir clarissime, per ambages circuire & velut excusare, quòd ad me scribas? Ah, tales sæpe Fabri strepant circum meas aures. quid strepant? suauiter circumsonent debui dicere: quid Fabri? ita, sed illius generis, de quo vates,

* Ὅς μέγ' ἀθηναίης γλαυκῶπις
Ἄνδρ' ὥπας ἐδίδασκεν ὅππ'ι χροιάς.

* Qui cū
Pallade ca-
ruleā mul-
ta in clytā
facta
Atq; artes
docuit mor-
tales. id est
Vulcanus.
* multa &
elaborata.

Certè ex illo es, & iamdiu agnouī, cū ^{* πολυδαίδαλα} scripta tua vidimus, quæ Themide & Musâ fauentibus, an dictantibus, emisisti. Et tu talis, sic vtrò, sic benignè, me compellas? amorem defers, & poscis? Accipio mi Faber, teneo, in Vulcaniâ vincla compingo: & vnâ me illaqueo, libens cum tali Venere ætatem hæsurus. Nosti Apollinis & Mercurij Homericum votum, quod in mente habeo & imitor, illorum si non sacerdos, minister aliquis & camillus. At tu me attollis, frustrâ, non secuturum. Pondus meum me detinet, & simul modestia: quam vnâ virtutum amare me fateor eximiè, reliquarum parentem, & Sapientiæ ipsam prolem. Quid ego aut mea sumus? non magna, nisi à vestro amicorum affectu. Quid ipsi illi magni, & mirandi? riuuli aut canales diuinorum munerum: & imputare nobis nihil possunt, nisi accepisse. Itaque laudes vestras audio, non imbibo: amo tamen, & habeo veri amoris testes aut iudicia, cuius prima illa nota est, cecum esse. O mi Faber, utinam videre & videri

videri in sacrâ illâ urbem licuisset! valetudo detinuit, non occupatio, ut tu suspicare: & illam ipsam vicissem fortasse aut sprevissem, si gnarus fuisset tales ibi Vulcanos aut Cynthios etiam esse. Nam & hunc addo. Cynthium illum, inquam, purpurei senatus columnen, ô virum virtutibus proprijs clarum, & alienis amicum! quem ego fauco novæ huic Romæ, & pænè inuideo, veteri illâ dignum. Sed quò ab eo? vereor ut tu, priusquam illuc hæ litteræ. quæ tamen cessatio non mea est, sed eorum quibus scripta vestra cominissa: & herè demum fasciculus ille ad me venit. Hoc scito, excusa, ante omnia me cultorem tuum olim, nunc amicum ama. Louanij, prid. Kal. Maijas. ∞. IOCI.

EPISTOLA XC.

ANTONIO FABRO, *Legato Regis Gallie* S. D.

ADOLESCENTEM nostrum migrare, mihi quoque è re videbatur, nec diutius in illo pulvere volutari. Eò iam peruenit ut bullam ponere, & togâ liberâ possit insigniri. Sed tamen ita liberâ, ut inspector etiam sit qui coërceat, & videat ne in isto flexu ætatis alicubi hæreat ad metam. Videor mihi repperisse idoneum. qui & nobiles aliquot, idem ferè ætatis, in contubernio habet, & eosdem priuatim etiam docet ac format. Tuum adiungi si placet, dabo operam, ut modico impendio, & magno eius cominodo, fiat. Nam definire aliquid aut transfigere cum altero non visum est, neque debui te inconsulto. Si igitur suffragium tuum accedit, porrò imus, & rem hanc, cū bono Deo, dabimus confectam. Ego ipse autem non desinam & curare adolescentem, & in oculis habere, & te, Nobil^{me} domine, in hoc corde tibi deuoto. Louanij, III. Idus Maijas. ∞. IOCI.

EPISTOLA XCI.

Lutetiam.

NICOLAO BRVLLARIO, SILERIO, *Præsidi.*

CVM è Romanâ legatione, re feliciter & ex usu gloriaque regni, ex voto Regis tui confectâ, redisse te audirem; animus adegit gratulari, & simul affectum scriptione renouare, quem virtutibus tuis, sed & in me affectui, fateor debere. Louanij,
cum

cum illo Nestore vestri regni, benignè me vidistis & vtrò convenistis: hæret in animo comitatus huius memoria, sed & filij tui, quem apud nos ducendum formandumque reliquisti. Eum pro votis, aut supra tua vota esse & assurgere, equidem ominor: ut indolem illam vidi, modestâ virtute & acri ingenio laudabilem: quæ, spero, Italia non libavit, potius adiecit atque auxit. Felicem, qui in tuo illo contubernio! ut virtutem laudemque non stirpi tantum debeat, sed exemplo. Ego me tui cultorem, illius amantem, corde profiteor: & Deum precor tibi seruet, illi conciliet dignitatem, quæ regno, regi, vobis utilis, honesta sit, & salutaris. Louanij, prid. Idus Maijas. ∞. IOCI.

EPISTOLA XCII.

Lutetiam.

IACOBO AVGVSTO THVANO, *Præsidi.*

CVM hæc occasio esset salutis scripto libandæ, feci: utinam Coris sermonisque tui libandi, quò sæpe & iamdiu adspiro. Nec enim nego, Galliam & tres quattuor in eâ oculis vsurpandi acre mihi desiderium: sed vereor ut hoc tantum. Ego paullatim eo, — quò dives *Tullus* & *Ancus*: & conscientiam saltem mecum feram, quòd, si non iuuerim, certè amauerim, coluerim, adiutas prouectasque voluerim optimas, id est veteres, artes. Nouitia hæc omnia parum ad meum palatum: mores & viros antiquos amo, &

— *hos utinam inter**Heroas natum tellus me prima tulisset!*

Frustrà, in hanc scænam an arenam damnatus sum: partes meas ago, aut potius egi, bona & bonos amaui, te mi Thuane. Louanij, prid. Idus Maijas. ∞. IOCI.

EPISTOLA XCIII.

FRANCISCO PYTHOEO *J^{to}* S. D.

BE NE sit Malinæo, hoc quoque nomine magis meo, qui viam scriptioni ad te aperuit, iamdiu inter animo huic caros. Etsi quid Malinæo? tibi etiam debeo, qui beneficio & dono eam elicuisti. Gratum est: sed & illud, quòd in Senecam au-

xiliari polliceris. quem equidem in parte absolui, sed Epistolæ restant. O me beatum, si coram frui & consulere detur! Fatum invidit, ego huic qui fecit & faciet: etsi optimi commatis virum pænè iuxta ac me amo. Rogo te mihi aliquid affectus eius largire, quem scis me in fratrem (nunc beatum) & in te constanter habuisse. Ite blanditiæ. audiat Fides, audiat Veritas, hæc ab ipsis esse. Bruxellæ, quò animi causâ iueram, Kal. Iunijs, ∞. IOCII. in circumstantiâ amicorum.

Si quid in Senecam, quæso matures: atque vtinam operam conferat ille Faber! Poterunt tutò Antuerpiam mitti, ad Moretum.

EPISTOLA XCIIII.

Lutetiam.

SEBASTIANO ROLLIARDO I^{cto}.

EN iterum à me, quem produco. Vides adolescentem? scito ingenui animi ac morum esse, non sine comitate quâ delecteris. Rogo admittas, & visi, amari, coli ab eo pariaris. O si mihi primum esset! duo alia feci & faciam semper. Louanij, VIII. Kal. Iul. *ὡς τάχιστα* inter appellantes.

EPISTOLA XCV.

Lutetiam.

NIC. RIGALTIO S. D.

LITTERAS, & cum ijs donum à te accepi, Vir Cl^{me}. donum, quale meo animo lubesceret, id est è gazis Charitum & Musarum depromptum. Certè ex interiore litteraturâ, & vt sic dicam, * *κειμηλίαις* earum ista sunt, quæ tu ingenio & industriâ in lucem protulisti, victura in tuam famam & publicum vsum. Satis id mihi acceptum est, nec fidem mei dicti ætas mutabit. Itaque gratias dico habeoque, animo quàm verbis largiùs: & illum tibi offero, etiam, si non acceperis, tuum.

Istæc dicta te experiri & operis & factis volo.

* *scintillæ.* Iamantè & Onosandrum tuum videram, & in eo * *αὐτὸν* altioris meliorisque huius mentis: felicioris, quòd duces aut directores non desunt ad bona aut honesta. Inter quos profiteris Pythœum illum, à puero amatum mihi nomen, ô virum (viros vtinam possim dicere! sed alter abijt) & clarum pariter & magnum, sed
non

pugnabatur strenuè, & robur item obsessos non deserebat, optatus ut fortuna. Bercka ad Rhenum, parte alterâ, clausa item ab hoste: & copiæ nostræ ductæ ad liberandam, spe & metu, ut fit, alternante. dies vnus aut pauci hoc decernent. Te autem, mi Leistingi, omne æuum firmum in amore mei cupio, quem in te certè habui, habeoque, ventilante velut flabro virtutis, modestiæ, & comitatis tuæ accensum. Serua istas, blandas conciliatrices non ad amorem solùm, sed honorem: ad quem, Doctrinâ etiam alleuante & manum porrigente, conscendes. quod ita voueo & ominor, tuo tuorumque gaudio, & patriæ bono. Louanij, postrid. Kal. Sextil. ∞. IOCI.

F I N I S.

A P P R O B A T I O.

Hæc ad Germanos & Gallos I. Lipsij V. C. Centuria digna est quæ ad publicam studiosorum utilitatem in lucem exeat.

Gulielmus Fabricius Nouiomagus, Apostolicus
ac Archiducalis librorum Censor.